
אמרי שמואל
פרשת קורח
פניני תורה ומוסר מדרש והלכה
על פרשת השבוע
נערך ונילקט מתוך השיעור השבועי
מפי בנן של קדושים האדמו"ר
הרב שמואל שמעון טולידאנו שליט"א
יו"ל ע"י בית המדרש מוסדות התורה והחסד "בית מאיר"
ע"ש כ"ק מרן האדמו"ר הצדיק הגה"ק רבינו מאיר אבוחצירא זיע"א
אשדוד תשפ"א

©
כל הזכויות שמורות
למכון להוצאת ספרים
שעל ידי מוסדות התורה והחסד
"בית מאיר"

ע"ש כ"ק מרן האדמו"ר הצדיק
הגה"ק רבינו **מאיר אבוחצירא** זי"ע"א
רחוב העצמאות 39
רובע הסיטי אשדוד
מייל : sisat2@gmail.com
לפרטים: 058-4150707

כל המעוניין להקדיש את החוברת להצלחה, לרפואה או לעלוי נישמת,

ניתן לפנות ל:058-4150707

לקבלת החוברת

במייל או בוואצפ, ניתן לשלוח הודעה

במייל- sisat2@gmail.com | בווצאפ: 058-4150707

ואלה יעמדו על הברכה

חוברת זו מוקדשת

לברכתם לבריאותם ולהצלחתם של

רוני חיים אילוז ומשפחתו הי"ו
שמעון אילוז ומשפחתו הי"ו
רפאל אילוז ומשפחתו הי"ו
אביב אילוז ומשפחתו הי"ו
מאיר אלזם ומשפחתו הי"ו
אלי מססה ומשפחתו הי"ו

שהקב"ה ימלא כל משאלות ליבם לטובה ולברכה!
ויזכו לבריאות איתנה, ופרנסה טובה,
שפע ברכה מזל והצלחה בכל מעשה ידיהם, אמן!

לעילוי נשמת
יעקב אילוז ז"ל בן נונה
גרציה ז"ל בת בידה
זוהרה ז"ל בת בידה
רפאל מלכה ז"ל בן רבקה
יקוט מלכה ז"ל בת לונה
יעקב שבו ז"ל בן מסעודה
רוזה שבו ז"ל בת צ'חלה
גבריאל אלזם ז"ל בן רחל
אברהם דוויקו ז"ל בן חנה

ת.נ.צ.ב.ה.

הוקדש ע"י:
ב.א.ר יבוא ושיווק מזון
רפאל בן רבקה
אביב בן יהודית

בעזרת השם בשבת קודש הקרובה אנחנו נקרא בתורה בפרשת קורח, ושם התורה הקדושה מדברת על המחלוקת של קורח ועדתו, שנחלקו על משה רבינו.

עונש קורח ועדתו

והתורה הקדושה מספרת לנו שקורח עשה מחלוקת גדולה מאוד בעם ישראל, והצליח קורח לשכנע את רוב עם ישראל כנגד משה רבינו, ולא רק את סתם פשוטי העם הוא הצליח לשכנע, אלא גם את המאתים חמישים ראשי סנהדראות הוא הצליח למשוך בדברים. (רש"י במדבר טז א).

ובסופו של דבר הקב"ה העניש את קורח ועדתו בעונש קשה ביותר, שנבלעו בתוך האדמה, כמו שכתוב בתורה (במדבר טז יב) "ותפתח הארץ את פיה, ותבלע אותם, ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקורח, ואת כל הרכוש", ולמרות שהם נענשו בעונש כה חמור מכל מקום אומרת הגמרא (סנהדרין קח ב) שקורח ועדתו אין להם חלק לעולם הבא כי חטאם כה חמור עד שאין לו כפרה. רואים מכאן עד כמה קשה היא המחלוקת שהרי אפילו מי שבא על אשת איש ח"ו, מ"מ יש לו חלק לעוה"ב, משא"כ לעדת קורח שעשו מחלוקת אין להם חלק לעוה"ב.

צדיק כתמר יפרח סופי תיבות קורח

וקורח בהתחלה היה צדיק גדול מאוד, והיה מנושאי ארון ברית ה', והיתה לו רוח הקודש. ולא עוד אלא שאומר רבינו האר"י הקדוש (ליקוטי תורה תהלים צב), שדוד המלך אומר בספר תהילים (צב יג) "צדיק כתמר יפרח", ופסוק זה נאמר על קורח, שסופי תיבות של הפסוק צדיק כתר יפרח הוא קרח, כי בהתחלה קורח היה צדיק גדול וכוונתו היתה לטובה, אבל מעשיו והדרך שלו איך להשיג התקדמות בעבודת ה' שזה דרך מחלוקת זה לא היה רצוי. וזה לימוד לכל אדם לדורות שבוודאי שבשביל הבל הבלים אין לעשות מחלוקת, אלא אפילו אם האדם רוצה להשיג ולהתקדם בעבודת ה', אל תעשה זאת דרך מחלוקת, שלא תפסיד את

הכל כמו קורח שלא רק שלא הרוויח אלא גם הוא הפסיד את הכל ונבלע באדמה.

מהו לשון ויקח קורח?

ואומרת לנו התורה (במדבר טז א) ויקח קורח - ומה הפירוש ויקח קורח, את מה הוא לקח?

אלא אומרים רבותינו ז"ל (הובא ברש"י שם) שפירושו של דבר הוא שקורח לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה, וזהו שתרגם אונקלוס ואתפלג, שפירושו נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת, כי כל עם ישראל היו ביחד והסכימו עם משה שהכהונה גדולה תהיה לאהרן. אבל קורח לקח והוציא את עצמו מן הכלל והלך לצד חדש ועשה מחלוקת על משה ואהרן וטען שהאהרן לא צריך להיות כהן גדול אלא הוא.

ומה הטעם שקורח עשה מחלוקת?

ומה הטעם שקורח עשה מחלוקת, שהרי קורח פיקח היה, והיה צדיק גדול שהרי היה מנושאי ארון הברית, וכן לא היה חסר לו כסף שהרי היה עשיר גדול שמצא את האוצרות שפרעה הטמין במצרים, אם כן מה ראה להכניס עצמו לשטות זו לחלוק על משה רבינו ולכפור בהקב"ה?

אלא מבאר המדרש (תנחומא קורח ג הובא ברש"י שם) שקורח עשה חשבון כזה, ללוי בנו של יעקב אבינו, היו שלושה בנים. גרשון, קהת, ומררי. ולקהת נולדו ארבעה בנים, עמרם, יצהר, חברון, ועוזיאל (זהו גם סדר לידתם). מעמרם שהוא הבכור, יצאו משה - שקיבל מלכות, ואהרן - שקיבל כהונה, הבן הבא בתור זה יצהר אבי קורח, לכן חשב קורח שמגיעה לו הנשיאות, אולם משה על פי ה' נתן את הנשיאות לאליצפן בן עוזיאל, שהיה הבן הרביעי, הצעיר ביותר. וקורח חלק על זה ואמר מי ראוי ליטול את השנייה, לא אני, שאני בן יצהר שהוא שני לעמרם, והוא מינה נשיא את בן אחיו הקטן מכולם, הריני חולק עליו ומבטל את דבריו.

קורח שפיקח היה מה ראה לשטות זו

ושואל המדרש (תנחומא קורח ה הובא ברש"י במדבר טז ז) וקורח שפקח היה מה ראה לשטות זה לבוא ולהילחם עם משה רבינו ולהיות בטוח שהוא ניצול, וכי הוא לא פחד שמא הוא ייענש, והרי אדם בורח מכל צד של סכנה אפילו הכי קטנה וכל שכן סכנה גדולה שכזו שמשה רבינו מזהיר אותו שהוא ימות.

אלא מבאר המדרש שקורח עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ששקול כנגד משה ואהרן, אמר, בשבילו אני נמלט, וכ"ד משמרות עומדות לבני בניו כולם מתנבאים ברוח הקודש, שנאמר כל אלה בנים להימן (דברי הימים-א כה, ה), אמר, אפשר כל הגדולה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני אדום, לכך נשתתף לבוא לאותה חזקה, ששמע מפי משה שכולם אובדים ואחד נמלט. אשר יבחר ה' הוא הקדוש, טעה ותלה בעצמו, ולא ראה יפה לפי שבניו עשו תשובה, ומשה היה רואה. ומבואר שקורח היה בטוח שהוא ינצל בגלל ששמואל יצא ממנו, ושמואל שקול כנגד משה ואהרן, וכן יצאו ממנו עשרים וארבע משמרות עומדות לבני בניו כולם מתנבאים ברוח הקודש, אבל הוא טעה כי מי שעושה מחלוקת למרות כל מה שיצא ממנו הוא ייענש. אבל מצד שני רואים שלמרות שהאב עושה מחלוקת, מ"מ גדול כוחה של התשובה, שהרי איך הם ניצלו רק בזכות שבניו עשו תשובה, ובזכות מה שהם חזרו בתשובה יצא שמואל ששקול כנגד משה ואהרן, וכן יצאו ממנו עשרים וארבע משמרות עומדות לבני בניו כולם מתנבאים ברוח הקודש, כי עד

כדי כך גדול כוחה של התשובה.

בהתחלה חלק קודה על משה ובסוף כפר בתורה מן השמים

ומובא בירושלמי סנהדרין (י א), שבהתחלה מהקנאה קורח חלק רק על משה רבינו, ואמר שמשה הוא לא שליח של הקב"ה, אבל הודה שהתורה היא מן השמים. אבל לבסוף הגיע קורח לכפירה גם בתורה מן השמים, ואמר קורח שח"ו אין תורה מן השמים ואין משה נביא ולא אהרן כהן גדול.

מיסודות האמונה שנבואת משה רבינו אמת ותורה היא מן השמים

ורואים עד כדי כך גדול כוחה של המחלוקת שמאבדת מן האדם את כל עולמו והוא מתדרדר עד לכפירה ממש בעיקרי האמונה.

שהאמונה בתורה מן השמים היא מעיקרי האמונה וכמו שכתב הרמב"ם בפירושו למשניות (סנהדרין י א), 'והיסוד השביעי נבואת משה רבינו. והוא, שנאמין שהוא אביהן של כל הנביאים שקדמו לפניו והבאים אחריו, הכל הם למטה ממנו במעלה, והוא בחיר ה' מכל המין האנושי, אשר השיג ממנו יתעלה יותר ממה שהשיג וישיג כל אדם שנמצא ושימצא. ושהוא עליו השלום הגיע לתכלית הרוממות מעל האנושיות עד שהשיג המעלה המלאכית ונעשה במעלת המלאכים, לא נשאר לפניו שום מסך שלא קרעו ולא עצר בעדו שום מעצור גופני, ולא נשאר בו שום דבר מן החיסרון לא מעט ולא הרבה.

והיסוד השמיני הוא תורה מן השמים. והוא, שנאמין שכל התורה הזו הנמצאת בידינו היום הזה היא התורה שניתנה למשה, ושהיא כולה מפי הגבורה, כלומר שהגיעה עליו כולה מאת ה' הגעה שקורים אותה על דרך ההשאלה דבור, וכו', והדבור המורה על היסוד הזה השמיני הוא אמרו בזאת תדעון כי ה' שלחני וכו' כי לא מלבי'.

וכן אנו אומרים בפיוט של י"ג עיקרים

פרשת שלח לך

אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. שֶׁנְּבוּאַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם הָיְתָה אמיתית. וְשֶׁהוּא הָיָה אָב לַנְּבִיאִים. לַקּוֹדְמִים לְפָנָיו וְלַבָּאִים אַחֲרָיו: (נבואת משה).

וכן אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. שֶׁכָּל הַתּוֹרָה הַמְּצוּיָה עַתָּה בְּיָדֵינוּ הִיא הַנְּתוּנָה לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם: (תורה משמים)

וכדי להוכיח לעם ישראל את השני דברים הללו משה רבנו אומר (במדבר טז כז והלאה), 'סורו נא מעל אוהלי האנשים הרשעים האלה ואל תגעו בכל אשר להם פן תספו בכל חטאתם וכו', ויאמר משה בזאת תדעון כי ה' שלחני לעשות את כל המעשים האלה כי לא מלבי, אם כמות כל האדם ימותון אלה ופקדת כל האדם יפקד עליהם לא ה' שלחני, ואם בריאה יברא ה' ופצתה האדמה את פיה ובלעה אתם ואת כל אשר להם וירדו חיים שאלה וידעתם כי נאצו האנשים האלה את ה', ויהי ככלתו לדבר את כל הדברים האלה ותבקע האדמה אשר תחתיהם, ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הרכוש, וירדו הם וכל אשר להם חיים שאלה ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל'.

וכאשר משה מוכיח לעם ישראל את עונשם של קורח ועדתו הוא אומר "בזאת תדעון כי ה' שלחני כי לא מליבי" וצריך להבין מה הכפילות כי ה' שלחני לא מליבי, הרי ברור שאם ה' שלחו שזה לא מליבו.

אלא הכפילות בלשון מעידה על שני עניינים אלו, א. "כי ה' שלחני", בא להוכיח שנבואתו של משה היא אמיתית ולא שמשה המציא אותה. ב. "כי לא מליבי" בא להוכיח שהתורה מן השמים והכל בציווי הבורא יתברך.

קורח עשה ליצנות- ליצנות אחת דוחה מאה תוכחות

ואומרת הגמרא (סנהדרין קי א) שקורח הצליח לשכנע כמעט את כל עם ישראל שהוא צודק, ולא די במה שהצליח לשכנע שמשה רבינו מינה את אהרן שלא על פי ה', אלא

פרשת שלח לך

קורח הצליח לשכנע את עם ישראל שמשה רבינו חשוד באשת איש, וכמו שמובא בגמרא (שם) על הפסוק (טז ד), "וישמע משה ויפול על פניו, מה שמועה שמע? אמר רבי שמואל א"ר יונתן: שחשדוהו מאשת איש. שנאמר (תהלים קו טז), 'ויקנאו למשה במחנה', א"ר שמואל בר יצחק: מלמד שכל אחד ואחד קינא לאשתו ממשה"

ולכאורה צריך להבין שהרי משה רבינו היה קדוש עליון, ולא עוד אלא שפירש מאשתו, ואם כן איך בכל זאת הצליח קורח לשכנע את רוב עם ישראל נגד משה רבינו?

אלא אומרים חז"ל שקורח הצליח על ידי ליצנות שהיה עושה ליצנות על משה רבינו. ועד כדי כך גדול חומרה של הליצנות שקורח גרם שכל אחד יקנא למשה רבינו מאשתו.

ומכאן למדו חכמים כמה קשה ענין הליצנות, שעל ידי ליצנות אפשר לקרר כל דבר של קדושה, שאפילו אם הרב יגיד דברי תורה שחודרים ללב, אבל אם יבוא אדם בליצנות אחת יהרוס ויקרר את הכל כי ליצנות אחת דוחה מאה תוכחות.

וכמו שהאריך בזה הרמח"ל בספר מסילת ישרים (פרק ה) לבאר את רעת השחוק והלצון, שמי שטובע בם, הוא כמי שטובע בים הגדול שקשה מאד להמלט ממנו. כי הנה השחוק - הוא מאבד את לב האדם, שכבר אין הטעם והדיעה מושלת בו, והרי הוא כשכור או שוטה אשר אי אפשר לתת להם ערמה או להנהיגם, כי אינם מקבלים הנהגה, והוא מה שאמר שלמה המלך עליו השלום (קהלת ב): לשחוק אמרתי מהולל ולשמחה מה - זו עושה. וחכמים זכרונם לברכה אמרו (אבות פרק ג): שחוק וקלות ראש מרגילים את האדם לערוה. כי אף - על - פי שחמורה היא הערוה אצל כל בן - דעת ולבו ירא מקרב אליה מכח הציור שכבר נצטייר בשכלו מאמיתת גודל פשעה ורוב עונשה, הנה השחוק וקלות ראש ממשיכים אותו מעט מעט ומקריבים אותו הלוך וקרב שתהיה היראה סרה מעליו מעט מעט מדריגה אחר מדריגה, עד שיגיע על העון עצמו ויעשהו.

וכל כך למה, לפי, שכמו שכל מציאות הזהירות תלוי בשימת הלב על הדבר, כן כל עצמו של השחוק אינו אלא מסיר הלב מן המחשבות הישרות והעיוניות, ונמצא שלא יבואו הרהורי היראה בלבו כלל.

ותראה קושי הלצון והשחתתו הרבה, כי כמו המגן המשוח בשמן אשר ישמיט ויפיל מעליו החצים ומשליכם לארץ ולא יניח אותם שיגיעו אל גוף האדם - כן הלצון מפני התוכחה והמרדות, כי בליצנות אחד ובשחוק קטן יפיל האדם מעליו ריבוי גדול מן ההתעוררות וההתפעלות מה שהלב מתעורר ומתפעל בעצמו מדי ראותו או שומעו ענינים שיעירוהו אל החשבון והפשפוש במעשים, ובכח הליצנות יפיל הכל לארץ ולא יעשה בו רושם כלל. ולא מפני חולשת הענינים ולא מפני חסרון הבנת הלב, אלא מפני כח הלצון ההורס כל עניני המוסר והיראה.

והנה הנביא ישעיה היה צווח על זה ככרוכיא, כי היה רואה שזה היה מה שלא היה מניח מקום לתוכחותיו שיעשו רושם והיה מאבד תקותם של החוטאים, והוא מה שאמר (ישעיה כח): ועתה אל תתלוצצו פן יחזקו מוסריכם. וכבר גזרו אמר חכמים זכרונם לברכה (ע"ז יח): שהלץ מביא היסורין עליו, והוא מה שהכתוב עצמו מבאר בפירוש (משלי יט): נכונו ללצים שפטים, כי זה הוא דבר שהדין נותן אותו, כי מי שמתפעל מן ההתבוננות ומן הלימודים, אינו צריך שיתיסר בגופו, כי כבר ישוב מחטאותיו בלי זה מכח הרהורי תשובה שיולדו בלבבו על ידי מה שיקרא או שישמע מן המוסרים והתוכחות. אך הלצים שאינם מתפעלים מן התוכחות מפני כח ליצנותם, אין להם תיקון אלא השפטים, שאלה לא יהיה כח בליצנותם לדחותם מעליהם כאשר ידחו המוסרים. והנה כפי חומר החטא ותולדותיו, החמיר השופט האמיתי בעונשו והוא מה שלמדונו ז"ל (ע"ז יח): קשה הליצנות שתחלתו יסורין וסופו כליה, שנאמר: פן יחזקו מוסריכם כי כלה ונחרצה שמעתי וגו'.

בשכונתי גרה אלמנה עניה, ולה היו שתי בנות. וכל רכושה היה שדה אחת

ודוגמא לליצנות שעשה קורח מובא במדרש תהלים (שוחר טוב, בובר מזמור א) ובמושב לצים לא ישב, זה קורח, שהיה מתלוצץ על משה ואהרן, מה עשה, כינס עליהם כל הקהל, שנאמר "ויקהל עליהם קורח את כל העדה" (במדבר טז יט), התחיל לומר לפניהם דברי ליצנות, שמעו ואספר לכם מעשה שאירע לאלמנה עלובה שהיתה גרה בשכונתי.

וכך היה המעשה, אלמנה אחת יש בשכונתי, ועמה שני נערות יתומות, והיה לה שדה אחת, באתה לחרוש, אמר לה משה לא תחרוש בשור ובחמור יחדו (דברים כב י), (באת לזרוע, אמר לה שדך לא תזרע כלאים (ויקרא יט יט)), באתה לקצור ולעשות ערימה, אמר לה לקט שכחה ופיאה, באתה לעשות גורן אמר לה תני לי תרומה ומעשר ראשון ומעשר שני, הצדיקה עליה את הדין ונתנה לו, מה עשתה עניה, מכרה את השדה, וקנתה שתי כבשות, כדי ללבוש מגזותיהן, וליהנות מפירותיהן כיון שילדו, בא אהרן ואמר לה תני לי את הבכורות, שכך אמר לו הקדוש ברוך הוא, כל הבכור אשר יולד בבקרך ובצאנך הזכר תקדיש לה' אלהיך וגו' (דברים טו יט), הצדיקה עליה את הדין, ונתנה לו את הולדות, הגיע זמן גזיזה וגזזה אותן, בא אהרן ואמר לה תני לי ראשית הגז, אמרה אין בי כח לעמוד באיש הזה, הריני שוחטתן ואוכלתן, כיון ששחטתן, בא אהרן ואמר לה תני לי הזרוע והלחיים והקבה, אמרה אחר ששחטתי אותן לא נוצלתי מידך, הרי הם חרם עלי, אמר לה אם חרם הן כולן שלי, דכתיב כל חרם בישראל לך יהיה (במדבר יח יד), ונטלן והלך לו, והניחה בוכה עם שתי בנותיה, אריך כדין הא בזתה עלובתא, כלהן עושין ותולין בהקב"ה.

כוחה של ליצנות להשפיע למרות שיודעים שהכל שקר וכזב

ומן הסיפור הזה שסיפר להם קורח רואים עד כמה גדול כוחה של ליצנות, שאע"פ שהשומעים יודעים שכל מה שמדבר בעל הליצנות הוא שקר וכזב, בכל זאת נכנסים הדברים

לליבם. שהרי כשהיו ישראל במדבר לא היה מקום לא לחרישה ולא לזריעה, כמו שאומר הכתוב (במדבר כ ה), לא מקום זרע ותאנה וגפן ורמון, אם כן מהיכן היתה לאותה אלמנה שדה שחרשה אותה וזרעה אותה ואהרן תבע ממנה את מתנותיה. ועוד שעדיין לא נצטוו על מצוה זו של מתנות, ועוד בהיותם במדבר לא היו חסר להם כלל בעניני מזונות, שהכל היה יורד להם מן השמים, אם כן כיצד מתה אלמנה זו מרעב. אלא כל הדברים האלה המציא קורח מליבו כדי לדבר ליצנות, ונכנסו הדברים לליבם של מחוסרי הדעת.

"חכמת נשים בנתה ביתה ואיוולת בידיה תהרסנו"

חז"ל אומרים (נדה מה ב) שהקב"ה נתן לאישה בינה יתירה להבין דבר מתוך דבר, כי האישה היא היסוד של הבית היא יכולה לגרום שהיסודות של הבית יהיו טובים וחזקים והיא יכולה לגרום להיפך ח"ו, כל הבית היהודי תלוי באישה, וזה מה שאמר שלמה המלך בספר משלי (יד א) "חכמת נשים בנתה ביתה ואיוולת בידיה תהרסנו".

חכמות נשים בנתה ביתה זו אשתו של און בן פלת בני ראובן

ופסוק זה נאמר על אשתו של און בן פלת וכמו שהגמרא במסכת סנהדרין (קט א) מפרטת את מה שאירע עם און בן פלת 'אמר רב און בן פלת אשתו הצילתו: אמרה ליה: מאי נפקא לך מינה'? (-כלומר, מה יצא לך מהשתתפותך איתם?), 'אי מר רבה אנת תלמידא ואי מר רבה אנת תלמידא' (-אם משה המנהיג אתה התלמיד, אך גם אם קורח המנהיג אתה תלמידו).

'אמר לה מאי אעביד הואי בעצה ואשתבעי לי בהדייהו' (-אמר לה, מה אעשה וכבר הייתי בתכנון המרד במשה ונשבעתי להם שאבוא), 'אמרה ליה: ידענא דכולה כנישתא קדישתא נינהו'... (אמרה לו יודעת אני שהעדה צנועים) 'אמרה ליה 'תוב דאנא מצילנא לך' (-אמרה לו:

שֶׁב! ואני אצילך), 'אשקיתיה חמרא וארויתיה ואגניתיה גואי' (-השקתו יין ושתה לשוכרה ונרדם), 'אותבה על בבא וסתרתה למזיה' (-ישבה ליד הפתח וסתרה שערה) 'כל דאתא חזיה הדר' (-כשבאו שלוחי קורח להביאו, ראו אותה בחוסר צניעות וחזרו בהם), 'אדהכי והכי אבלעו להו' (-בינתיים, נסתיימה המרידה, וקורח ועדתו מתו בבליעה באדמה).

רואים אנו שאון בן פלת ניצל בזכות אשתו ועליה נאמר "חכמות נשים בנתה ביתה"

"איוולת בידיה תהרסנו" זה אשתו של קורח

ולעומת זאת ואיוולת בידיה תהרסנו זה אשתו של קורח, אומרת הגמרא, איתתיה דקורח אמרה ליה 'חזי מאי קעביד משה, איהו הוה מלכא, לאחוה שוויה כהנא רבא' (אשת קורח הסיתה אותו, ראה משה מינה עצמו למלך ואת אחיו לכהן גדול) 'לבני אחוהי שוינהו סגני דכהנא' (את בני אחיו מינה לסגני כהונה) 'אי אתיא תרומה אמר 'תיהוי לכהן', אי אתו מעשר דשקילתו אתון אמר 'הבו חד מעשרה לכהן' (אם מביא חקלאי תרומה הוא מבקשו לכהן ואם מעשר הוא מבקש עשירית גם כן לכהן) 'ועוד דגייז ליה למזייכו ומיטלל לכו כי כופתא עינא יהב במזייכו' (ועוד שביזה אתכם בכך שגילחו כל שערותיכם והניף אתכם בבזיון כגללים, וכן נתן עינו בשערכם לכער אתכם) 'אמר לה 'הא איהו נמי קא עביד'? (והרי גם משה התגלח) 'אמרה ליה 'כיון דכולהו רבותא דידיה אמר איהו נמי 'תמות נפשי עם פלשתים' (כיון שרצה לבזות אתכם הסכים גם לעצמו לעשות כן). רואים עד כדי כך אשתו של קורח משכנעת את קורח מכל הצדדים שמשה רבינו שונא אותו, ועד כדי כך הוא מוכן לעשות כן גם לעצמו, כמו תמות נפשי עם פלשתים ששמשון הגיבור העדיף למות ביחד עם הפלשתים, העיקר שהוא יוכל להרוג מהם, כך משה רבינו מוכן להיות קירח, העיקר שגם אתה תהיה קירח. ומה אנו לומדים מזה שכאשר רואים מחלוקת לא מתווכחים עם בעלי המחלוקת כלל, שקורח היא צריך לומר לה

שאינו רוצה לשמוע כלל בקולך ולא מעונין לדבר בזה כלל, כי ברגע שהוא דיבר עימה היא הפילה אותו.

מסכמת שם הגמרא את הכתוב במשלי (יד א): "חַכְמוֹת נָשִׁים בָּנְתָה בֵיתָהּ וְאִוֶּלֶת בְּיָדֶיהָ תֶּהֱרְסֶנּוּ". "חכמות נשים"- זו אשתו של און בן פלת. "ואולת בידיה תהרסנו"- זו אשתו של קורח."

פסול לך שהפסולת תהיה שלך ומזה נתעשר משה

ולמה אשתו של קורח הסיתה אותו כנגד משה רבינו?

אלא מובא במדרש שקורח היה עשיר גדול והיה קונה לאשתו תכשיטים יקרים מאוד, ולעומת זאת אשתו של משה ציפורה היתה בעניות, והיתה אשתו של קורח, לועגת לציפורה אשת משה והיתה אומרת לה תראי כמה תכשיטים יקרים הביא לי בעלי ואת מה בעלך הביא לך? והיתה ציפורה עונה לה בעלי הביא לי את הדבר היקר ביותר בעולם את התורה הקדושה, וזוהי התורה של משה רבנו שנקראת על שמו, ואשתו של קורח לגלגלה על הדברים.

ואומר המדרש שבשעה שהקב"ה אמר למשה רבינו להכין את לוחות הברית שהיו עשויות מאבן יהלום יקר, אמר משה היכן אני ימצא מחצב של יהלומים?

א"ל הקב"ה בתוך האהל שלך תחפור באדמה ותמצא שם מחצב של יהלומים, ומשם תכין את לוחות הברית ומה שנשאר יהיה שלך, כמו שכתוב (שמות לד א) פסול לך ודרשו חז"ל (נדרים לח א) הפסולת יהיה שלך, ומזה נתעשר משה, ומשם נתן משה לאשתו יהלום יקר, ואמר לה לכי ותעשי לך טבעת אצל אהליאב, וכשראה אהליאב את האבן יהלום של ציפורה נדהם ואמר לה שזה היהלום היקר ביותר בעולם, ונתפרסם הדבר. כשענדה ציפורה את הטבעת, עזבו כל הנשים את אשתו של קורח ורצו לראות במו עיניהן את האבן המיוחדת בטבעת של ציפורה.

והיתה אשתו של קורח מקנא קנאה גדולה עד שהיתה מסיתה את בעלה

יום יום נגד משה רבינו, עד שבסוף בעלה שמע לה, כי בתחילה קורח היה צדיק אבל בסוף אשתו הצליחה להסית אותו כנגד משה רבינו.

אשתו של קורח מסיתה אותו

ואומר המדרש (מדרש משלי יא כז והובא ברבינו בחיי טז א), שבכל יום שהיה בא קורח היתה אשתו שואלת אותו מה לימד אותכם משה רבינו? והיתה לועגת על משה רבינו ושאלה את קורח מה למדתם היום? א"ל מצוות ציצית שהיא נוהגת בבגד שיש לו ארבעה כנפות, ולמדנו שצריך להטיל בו שלוש חוטים של צמר לבן וחוט אחד של צמר צבוע בצבע תכלת, כי תכלת דומה לרקיע ורקיע לכסא הכבוד. ואז אמרה לו תלבש בגד שכולו צבוע בצבע תכלת ותשאל את משה טלית שכולה תכלת חייבת בציצית או לא? וכן תשאל את משה בית מלא בספרי תורה האם חייב במזוזה?

מה עשה קורח עמד וכינס מאתים וחמישים ראשי סנהדראות והלבישן טלית שכולה תכלת ובאו ועמדו לפני משה רבינו ושאלו אותו טלית שכולה תכלת האם חייבת בציצית או פטורה? אמר להם משה חייבת התחילו לצחוק על משה רבינו ואמרו לו אם יש בציצית ארבעה חוטים של תכלת אז קיימת את המצוה, כל שכן אם כל הטלית תכלת שתקיים את המצוה, אלא סימן שכל המצוות שאמרת בדית אותם מהלב שלך, והוסיפו עוד לשאול את משה רבינו בית שהוא מלא בספרי תורה האם הוא חייב במזוזה? אמר להם משה חייב, אמרו לו בכל הספר תורה יש מאתים שבעים וחמש פרשיות ובמזוזה יש שני פרשיות אם שני פרשיות פוטרות את הבית ממזוזה, ספר תורה שלם כל שכן שיפטור את הבית ממזוזה, אלא ודאי שאת הכל בדית מליבך והצליח קורח לגרור אחריו כמעט את כל עם ישראל.

ואמרו חכמינו ז"ל שודאי שסיבת מחלוקתו של קורח על משה רבינו לא היתה על הקושיות האלו ששאל את משה רבינו, על טלית שכולה

תכלת ועל בית מלא ספרי תורה, כי עליהם ודאי שהיתה תשובה שמיישבת את הדעת. אלא לקורח היתה מטרה אחרת לחלוק על משה רבינו ולכפור בהקב"ה והוא לא רצה לשמוע את התשובות.

הרי כולם ראו שהמן לא ירד בפתח ביתו של קורח וזה סימן שהוא כבר לא צדיק?

ושואלים רבותינו ז"ל שלכאורה צריך להבין איך התפתו רבים אחר קורח, הלא ראו שהמן ירד בבוקר על פתחי משה ואהרן, וקורח נדד למרחקים אחר מנתו כמו שאמרו חז"ל שהמן היה מגלה את עונותיהם של ישראל שמי שהיה חוטא המן היה מגיע רחוק ממנו, ורק לצדיקים המן היה יורד על פתח ביתם?

בשעה שחלקו על משה הפסיק לרדת המן ואיך בכל זאת המשיכו לחלוק על משה?

ועוד צריך להבין שהרי כתב בספר שבט מוסר (פרק ל"ז) ותדע כמה קשה המחלוקת לפני הקדוש ברוך הוא, שבמעשה העגל שהיו בשלום לא נפסק המן, עד שהקריבו ממנו לפני העגל (תנחומא תשא יד מיחזקאל טז, יט. נחמיה ט, כ). ובמחלקתו של קורח לא ירד באותו יום! והלא חייהם היו תלויים בו ופחדו מהפסקת המן (יומא עה ע"ב) ואותתו להם מן השמים שאם ילכו אחר קורח צפויים למות מרעב, ובכל זאת הלכו אחרי קורח, ולכאורה איך המרו על חייהם והלכו אחר קורח?

ועוד צריך להבין שאנחנו רואים שמשה רבינו אמר לקורח ועדתו שמחר בבוקר יקטירו קטורת, ומכל המאתים וחמישים איש שיקטירו קטורת הקב"ה יבחר רק באדם אחד והשאר כולם ימותו, ובכל זאת שידעו שכולם ימותו הם הסכימו להקטיר קטורת ולא חזרו בהם, ולכאורה הרי בתוך ליבם הם ידעו שמשה רבינו הוא הצדיק האמיתי ולא הם, וידעו בוודאי שהקב"ה יבחר במשה ואהרן ולא בהם ואם כן איך זה שהסכימו להקטיר קטורת?

הקנאה מוציאה את האדם מן העולם

אלא שבאה התורה ללמדנו מה שכתוב במשנה בפרקי אבות (ד כא) הקנאה התאווה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם, והכוונה מהעולם הזה ומהעולם הבא.

ומכאן רואים שכשנכנס באדם קנאה הוא יסכים להפסיד כל מה שיש לו גם בעולם הזה וגם בעולם הבא העיקר ללכת אחרי הקנאה.

כי אדם שהולך אחרי הקנאה או אחרי התאווה או אחרי הכבוד הוא כמו עיוור שהולך בחושך, וגם כשהוא עומד ליד תהום גדול הוא ממשיך ללכת, כך אדם שהולך אחרי הקנאה הוא מסכים לאבד את הכל כי הוא כמו עיוור שלא רואה שום דבר.

בגלל הקנאה של שאול בדוד הרג שאול את כל נוב עיר הכהנים

וכן אנו מוצאים בנביאים שהקנאה שהייתה בין שאול המלך לדוד המלך מחמת מה היתה?

אלא מבואר בנביא שזה על שאמרו (שמואל א יח ז) 'היכה שאול באלפיו ודוד ברבבותיו ומאותו יום רדף שאול אחרי דוד להורגו. ויחר לשאול מאד וירע בעיניו הדבר הזה ויאמר נתנו לדוד רבבות ולי נתנו האלפים ועוד לו אך המלוכה ויהי שאול עוין עוין את דוד מהיום ההוא והלאה'.

ובגלל הקנאה שקינא שאול בדוד הרג שאול את נוב עיר הכהנים וקרע ה' מלכותו, וכמו שמסופר בנביא ששאול המלך ביקש להרוג את דוד, ודוד היה בורח והגיע דוד לנוב עיר הכהנים, והגיע אל אחימלך הכהן ולא ידע אחימלך הכהן שדוד בורח משאול, שאל אותו מה אתה עושה כאן חתן המלך? א"ל אני בא בשליחות חשובה אבל עכשיו אני רעב שלא לקחתי צידה לדרך ואני מבקש לאכול, נתן לו לאכול מלחם הפנים, א"ל לא לקחתי איתי חרב יש לך, נתן לו חרב, א"ל תשאל באורים ותומים לאן אני ילך? בא דואג האדומי וסיפר לשאול שאחימלך משתף פעולה עם

דוד ואז כעס שאול וציווה להרוג את כל נוב עיר הכהנים.

וכל זה הגיע בגלל הקנאה שאין לך מידה גרועה ממידת הקנאה שהרי שאול המלך לא היה אדם פשוט, והגמ' (יומא מב ב) אומרת שבזמן שמינו את שאול למלך על ישראל היה כתינוק בלי חטא, רואים אנו שאפילו האדם השלם על ידי קנאה יכול להגיע לדרגה הפחותה ביותר,

חיאל בית האלי

וכך אנחנו רואים שהנביא מספר שאחרי שיהושע בן נון החריב את החומות של העיר יריחו עמד יהושע וקילל ואמר מי שינסה לבנות מחדש את החומות של העיר יריחו, כאשר הוא יתחיל את היסודות ימות בנו הראשון ושיסיים לבנות את החומות ימות בנו האחרון, והיה יהודי שקראו לו חיאל בית האלי והיו לו עשרה בנים ולא שמע בקול יהושע, וכשהתחיל לבנות את היסודות של החומות של יריחו, מיד מת בנו הגדול ובאו ואמרו לו תעצור תראה הקללה של יהושע התקיימה והבן שלך הגדול מת, אבל הוא לא עצר והמשיך לבנות ומת עוד בן ועוד בן עד שמתו כל עשרת בניו, והיו באים ואומרים לו תעצור תראה הבנים שלך מתים אבל בגלל הכבוד המשיך לבנות את החומות אפילו שרואה שעוד בן מת ועוד בן מת כי כשנכנס באדם תאוות הכבוד הרי הוא כמו עיוור.

היו קונים את הכהונה בממון

הגמרא מספרת שבבית המקדש השני היו מוכרים את התפקיד של כהן גדול בכסף מי שהיה משלם הכי הרבה היו ממנים אותו להיות כהן גדול, וידוע שהכהן הגדול היה נכנס לקודש הקודשים ביום הכיפורים, ואם היה בכהן הגדול איזה עוון היה מת ולא היה יוצא חי, והיו באים כל מיני עשירים מבני ישראל לקנות את התפקיד של כהן גדול, והיו מזהירים אותם תדע לך לא כדאי לך להיות כ"ג כי יש בידך עוון ואתה תיכנס לקודש הקודשים אתה תצא מת, ולא היה איכפת להם כי כשאדם רודף אחרי הכבוד הוא לא רואה שום דבר, וכל

שנה היו מחליפים כ"ג כי כולם היו מתים ובכל זאת היו ממשיכים לרדוף אחרי תפקיד כ"ג.

כי הרי בית המקדש השני היה קיים 420 שנה, ומתוכם שמעון הצדיק 40 שנה היה כה"ג, יוחנן כהן גדול 80 שנה היה כה"ג, ר' ישמעאל כהן גדול 10 שנים היה כה"ג, נשאר 290 שנה, ובזמן בית המקדש השני היו 300 כהנים גדולים רואים אנחנו שכל השלוש מאות כהנים היו בקושי שנה בתפקיד והיו מתים, והיו מזהירים את הכוהן תיזהר הרי אתה לא צדיק גדול ובכל זאת היה נכנס למה? כי אדם שנגוע בכבוד הרי הוא כמו עיוור שלא רואה כלום.

וכן אדם שהולך אחרי התאווה הוא כמו עיוור שלא רואה כלום, ואפילו שכולם באים ואומרים לו תראה אתה הורס את החיים שלך אתה הורס את המשפחה שלך אתה הורס את השלום בית שלך, ואיך זה יכול להיות שאדם שהוא חכם גדול ופיקח וכולם מזהירים אותו, והוא כאילו לא שומע ולא רואה. אלא זה מה שלימדו אותנו חז"ל כי בשעה שנכנס באדם תאווה הוא כמו עיוור שלא רואה כלום.

כל מי שמקנא לא די שלא מרוויח את מבוקשו אלא גם מה שהיה בידו נוטלים ממנו מנין

הגמרא במסכת סוטה (ט ב) אומרת כל מי שמקנא לא די שלא מרוויח את מבוקשו, אלא גם מה שהיה בידו נוטלים ממנו מנין? מקורח שביקש גדולה שלא שייכת לו, ובסוף הפסיד את הכל ונטרד מהעולם הזה ומהעולם הבא.

"הכל מקנאת היא מרעהו"

שלמה המלך אומר בקהלת (ב יח) שהסיבה לכל הצרות שיש בעולם ולכל הבעיות ולכל המחלות היא הקנאה, שנאמר "וראיתי אני את כל עמל ואת כל כשרון המעשה כי היא קנאת איש מרעהו גם זה הבל ורעות רוח".

שאם היינו מאמינים שהכל מהשמים באמת לא היה

קנאה בעולם כלל, שאין אדם נוגע במוכן לחבירו.

וכותב רבינו הרמח"ל בספרו הקדוש מסילת ישרים (פרק יא), שאם היינו מאמינים שהכל מהשמים באמת לא היה קנאה בעולם כלל, שהרי אין אדם נוגע במוכן לחבירו כמו שאומרת הגמרא (יומא לח ב). ורואים שאפילו כמלא נימא שזו שערה קטנה אי אפשר לקחת לאדם אם זה רק הוכן בשבילו.

קורח ראה ברוח הקודש שעתיד לצאת מזרעו שמואל הנביא שהיה שקול כמשה ואהרן

וקורח שהיה פיקח מה ראה לשטות זו לבוא ולחלוק על משה רבינו? אומר רש"י עינו הטעתו שראה ברוח הקודש שעתיד לצאת מזרעו שמואל הנביא שהיה שקול כמשה ואהרן חשב קורח אם שמואל שקול כמשה ואהרן יצא ממני אז אני יכול לחלוק על משה רבינו.

קורח השתמש ברוח הקודש לרעה

קורח בהתחלה היה צדיק והיתה לו רוח הקודש, אבל בגלל שהוא הלך אחרי המידות הרעות הקנאה התאווה והכבוד, לכן הוא השתמש ברוח הקודש לרעתו, כי רוח הקודש לא אומרת לאדם בבירור מה לעשות, רק שהאדם לפי מה שהוא זיכך את עצמו הוא מבין, וקורח שקינא לא הבין נכון את הרוח הקודש.

כי אדם שנכנס בו מידה רעה אז גם את הטוב שיש בו הוא יהפוך לרע, ועם המעלות שיש לו הוא ישתמש לרעה, כמו קורח שהשתמש ברוח הקודש לרע בגלל מידת הקנאה.

למה השרה ה' שכינתו על בלעם שלא יהיה להם פתחון פה שהסיבה שלא עבדו את ה' כי לא היה להם נביאים

וכן רואים לגבי בלעם שקשה למה השרה ה' שכינתנו על בלעם

הרי אפי' גאה ה' לא יכול לשרות בתוכו וכ"ש בלעם שהיה טמא מאוד (וכי יראה בך ערוות דבר ושב ה' מאחריך)?

אלא עונה על זה המדרש (במד"ר כ א) לא הניח הקדוש ברוך הוא לעובדי כוכבים פתחון פה לעתיד לבוא לומר שאתה רחקתנו, מה עשה הקדוש ברוך הוא, כשם שהעמיד מלכים וחכמים ונביאים לישראל, כך העמיד לעובדי כוכבים. וכו', כל גדולה שנטלו ישראל את מוצא שנטלו האמות כיוצא בה, העמיד משה לישראל, ובלעם לעובדי כוכבים. ראה מה בין נביאי ישראל לנביאי עובדי כוכבים, נביאי ישראל מזהירין את ישראל מן העברות, שנאמר (יחזקאל לג, ז): ואתה בן אדם צפה נתתיך וגו', ונביא שעמד מן הגוים העמיד פרצה לאבד את הבריות מן העולם, ולא עוד אלא שכל הנביאים היו במדת רחמים על ישראל ועל עובדי כוכבים, שכן ירמיה אומר (ירמיה מח, לו): לבי למואב כחללים יהמה, וכן יחזקאל (יחזקאל כז, ב): בן אדם שא על צר קינה, וזה אכזרי עמד לעקור אמה שלמה חנם על לא דבר. לכך נכתבה פרשת בלעם להודיע למה סלק הקדוש ברוך הוא רוח הקודש מעובדי כוכבים, שזה עמד מהם וראה מה עשה.

ומבואר שהוקשה למדרש למה ה' השרה שכינתו על בלעם, וענה על זה המדרש כדי שלא יהיה פתחון פה לאומות העולם לומר שאילו היה להם נביא לא היו חוטאים. לכן העמיד להם נביא והוא קילקלם.

מה תשובה יש בכך שהעמיד להם נביא מושחת שקלקלם

ולכאורה תמוה דמה תשובה יש

כאן לטענת אומות העולם שאילו עמדו להם נביאים חזרו למוטב, והרי לא נתנו להם אלא את בלעם שהיה סמל הרשעות שבכל הדורות אבי אבות הטומאה והזימה שבא על אתונו ועוד כהנה וכהנה, ולמה לא יהיה להם פתחון פה עדיין לומר שאילו עמדו להם נביאים מהוגנים היו חוזרים למוטב.

הנביא רואה לפי מה שהוא הכין את עצמו

אלא הפשט שהנביא רואה דבר שאפשר לפרשו בכמה אופנים ומה שהוא רואה זה לפי מה שעבד על מידותיו וזיכך אותם הוא רואה כמו מראה שמראה לאדם לפי מה שהוא (עי' בזה באבי עזרי פ"ז מיסודי התורה ה"ו במהדורא קמא) ולכן מה שהם טענו וטעו שחשבו שנבואה היא מכשיר קסם שמסייע לבני אדם להתעלות זה שקר !

אלא מה שהאדם - הנבואה מוסיפה לו - דהינו שמשה רבינו -שהיה בעל מידות טובות ולכן הנבואה רוממה אותו - משא"כ בלעם הרשע שהיה מושחת הנבואה השחיתה אותו וזה מה שהקב"ה אומר להם שהכל תלוי רק בכם ואם תתגברו על המידות הרעות שלכם תהיו אנשים טובים.

ובפרט שי"א שבלעם נולד מהול (אבות דרבי נתן פרק ב . ילקוט ירמיה רמז רסא) וכמו משה רבינו ואפ"ה לא הועיל לו כלום כי העיקר הוא מה שהאדם עובד על עצמו.

הציפור שהניחה עשב על פיה של הציפור המתה וקמה לתחייה

והמדרש (במ"ר יח כא) ממחיש את זה במשל למה הדבר דומה, לאדם שהלך בדרך וישב לאכול לחם, וראה שני ציפורים רבות בניהם, עד שציפור אחת הרגה את חברתה, ואחרי כמה

רגעים חזרה הציפור והניחה עשב על פיה של הציפור המתה וקמה לתחייה, מיד קם אותו אדם ולקח את אותו עשב, ובדרך שהלך במדבר ראה איזה גוויה של אריה שמת, הניח את העשב על פיו של האריה המת, מיד קם האריה לתחייה וטרף את אותו אדם.

הנמשל: קורח היה לו את העשב שמחייה מתים שזה היה רוח הקודש והיה יכול להשתמש בו להביא חיים לעולם, ובמקום זה קורח השתמש ברוח הקודש לרעה והביא מוות לו ולכל עדתו שנאבדו מהעולם הזה ומהעולם הבא.

מי שלא עבד על המידות הוא יגיע לכפירה בהקב"ה

ואומרים רבותינו ז"ל שמקורח אנחנו לומדים שיכול להיות אדם ללמוד תורה ולהיות צדיק גדול ולהיות עם רוח הקודש, אבל אם הוא לא יעבוד להכניע ולעקור את המידות הרעות, אז בסוף הוא ירד עד שאול תחתית ויגיע לכפירה בהקב"ה.

עיקר המטרה שהקב"ה ברא את האדם בעולם הזה כדי שהאדם ישבור ויכניע את המידות הרעות

הרב הקדוש רבי חיים ויטאל כותב שכדי ללמוד תורה ולהתפלל לא היה צריך הקב"ה לברוא את האדם בעולם הזה, כי גם בעולמות העליונים הנשמות לומדות תורה ומתפללות, אלא הסיבה שהקב"ה ברא את העולם בעולם הזה זה כדי שהאדם ישבור ויכניע את המידות הרעות.

וזה אפשר רק בעולם הזה כי מה שמושך את האדם לכל המידות הרעות זה הגוף, ובגוף של האדם יש תכונות רעות והעבודה של האדם היא להכניע אותם, אבל בעולם הבא זה עולם הנשמות שם אין לאדם התמודדות עם מידות רעות.

ולכן עיקר המטרה שהקב"ה ברא את האדם בעולם הזה והוריד הקב"ה את הנשמה שהיא רוחנית והכניס אותה לתוך גוף גשמי שהוא מלא במידות רעות וזה כדי שהאדם ישבור ויכניע

לכעוס ופתאום הוא עוצר את כעסו, עליו עומד העולם שנאמר "תולה ארץ על בלימה על מי שחוסם פיו בשעת מריבה", וכן יהודי שיש לו תאוה לדבר עבירה והוא כובש את תאוותו ומתגבר על היצר הרע עליו עומד העולם.

נתן דצוצייתא

הגמרא (שבת נו, ב), מספרת בקצרה על נתן דצוצייתא שהיה מגדולי בעלי התשובה שבדורו, ובספר מנורת המאור מרחיב ומספר את המעשה בהרחבה (פרק ג, תשובה, עמוד 127-129) מעשה בנתן דצוצייתא שהיה אדם גדול בישראל ועשיר עד מאד, והיתה אשה אחת יפה עד מאד ושמה חנה, והיתה אשת איש, והיו מעניי ישראל. ראה אותה נתן דצוצייתא וחשק בה עד מאד, עד אשר נפל למשכב מאהבתו אותה. אמרו הרופאים: אם לא ישכב עמה ימות. אמרו חז"ל: ימות ואל יגלה ערוה. אמרו הרופאים: ידבר עמה. אמרו: ימות ולא ידבר בעבירה עם אשת איש. אמרו הרופאים: ידבר עמה מאחרי הגדר. אמרו חז"ל: ימות ואל יקלו בעריות. והיה מוטל על מיטתו כמת, ולא היה אוכל ולא היה שותה ולא יישן, אלא יושב ומצטער כל היום. בעלה של חנה היה עני, והיו בני אדם נושין בו ממון רב, ולא היה לו מה לפרוע להם. נתנוהו בבית האסורים, עד אשר צר לו מאד, ובחר מוות מחיים. קרא לאשתו ואמר לה: בתי חנה, הנה נא זקנתי, ידעת כי המחיה נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא. הינך רואה צרת נפשי בבית האסורים הזה, ואין לי פדיון לפדות בו את נפשי מהממון שאני חייב, ואני שמעתי שנתן דצוצייתא חושק בך, ושנפל למשכב מאהבתך. אם טוב בעיניך, לכי אליו ועשי רצונו, וייתן לך הממון שאני חייב, ותפדי אותי בו, ואחיה ולא אמות ברעתי בבית האסורים הזה. מיד גערה בו אשתו ואמרה לו: שוטה שבעולם, הייטב בעיני הקדוש ברוך הוא הזנות, שבשבילו בא מבול לעולם?.

לאחר מכן הגיע למות בבית האסורים ברעב ובצמא, ויוגד לחנה: הנה בעלך

ימות בבית האסורים. הלכה לראותו, וראתה שלא נשארה בו נשמה. אמר לה: השם יבקש את נשמתי ממך, כי יש בידך להוציאני מן הצרה הזאת, אבל אינך רוצה לפי שמאסתני מפני עניותי, ואת מחכה יום מותי ותינשאי לנתן. מיד נכמרו רחמיה על בעלה, ובכתה בכי גדול ואמרה לו: אלך אל נתן וארא אם ייתן לי הממון שאתה חייב כדבריך. אמר לה: לכי.

יצאה מעמו ונשאה עיניה לשמים ואמרה: ריבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך שמתוך צרתי וצרת בעלי אני הולכת לנתן, יהי רצון מלפניך שתציל אותי ממנו, ולא אחטא עמו ואהיה חוטאת ומחטיאה. הלכה לבית נתן. כשהגיעה לחצירו, ראתה אותה שפחת נתן, הלכה ואמרה לו: אדוני, הנה חנה בחצר. אמר לה: אם כדברייך הרי את חופשית. נכנסה לבית. הלכו עבדיו ושפחותיו ואמרו לו: אדוננו, הנה חנה בבית. אמר להם: אם כדבריכם הרי אתם כולכם חופשיים. נכנסה אצלו. אמר לה: הראית צרת נפשי מאהבתך, וכל החולאים שהקיפוני מרוב תשוקתך? השלום בואך? מה בקשתך?

אמרה לו: בעלי עצור בבית האסורים בשביל ממון שהוא חייב, אם טוב בעיניך, תנה לי הממון ואפדנו בו. אמר לה: חנה, כל אשר לי בידך. לקח הממון ששאלה ונתן בידה. אמרה לו: הנני בידך, עשה כטוב בעיניך.

אך שמע נא דברי אמתך. אמר לה: דברי. אמרה לו: דע שהקדוש ברוך הוא אל קנוא ונוקם, פוקד על איש עונותיו ומעלליו ישיב לו, ולא ינצל אדם מיום דינו הגדול. ועתה, אדוני, אתה עשית חסד עם אמתך ונתת לי ממון זה לפדות בו את בעלי, ואם עתה תכבוש את יצרך, ותכניע את תאוותך, ותפסיד הנאה שעה אחת בעולם הזה, תזכה לשכר גדול לחיי העולם הבא ולמנוחה שאין לה קץ ותכלית. ואם תעשה עמי עבירה, הקדוש ברוך הוא עתיד להיפרע ממך וממני, ותהיה אתה חוטא ומחטיא אותי, ותאסרני על בעלי, ומה תועלת לך לשכב עמי? העלה על דעתך שכבר עשית רצונך עמי ומילאת את תאוותך, כי מיד אחר שתעשה תתנחם ולא יועיל לך

כלום. ואם לא תעשה עתה העבירה הזאת, הקדוש ברוך הוא ישלם לך כצדקתך וייתן לך שכר גדול בשביל הממון הזה שנתת לי לפדות בו אותו עני מצרת נפשו.

מיד כששמע נתן את דבריה, נפל על פניו ארצה ונכנס בליבו הדבר, ונשא עיניו למקום ואמר: ריבונו של עולם, חזקני נא ואמצני נא היום לכבוש את יצרי ולהכניע את תאוותי, ולא אבוא לידי חטא ולא לידי עבירה עם האישה הזאת. מיד נתן הקב"ה בו כוח וכבש את יצרו ואמר לה: לכי לשלום, ופדי את בעלך בממון הזה, ואני נותנו לך לשם צדקה לפדיון שבויים, ויודע הנסתרות יודע שלא הנחתי ליגע בך לכבוד שמו.

מיד הלכה ונתנה הממון לבעלי החובות של אישה, והוציאוהו מבית האסורים, וסיפרה לבעלה כל המעשה. כשיצאה חנה מבית נתן, מיד קם מן המיטה ואכל ושתה, ושמח בליבו שלא עבר עמה, ונתן שבח והודאה לקדוש ברוך הוא שהצילו מן החטא, ושכח כל עמלו ונתרפא מכל מכאוביו.

יום אחד היה ר' עקיבא שונה עם תלמידיו בעלייתו, נשקף בעד האשנב וראה והנה נתן דצוצייתא עובר בשוק והוא רוכב על סוסו ופניו מאירים כשמש, ועל ראשו כתבנית עטרה מזהרת ככוכבים. אמר לתלמידיו: אתם רואים מה שאני רואה?

אמרו: אנו רואים את נתן דצוצייתא רועה הזונות. אמר להם: אינכם רואים בו דבר אחר? אמרו לו: לאו. שלח ר' עקיבא וקרא את נתן, ואמר לו: בני, ראיתי את פניך מאירים ועטרה על ראשך מאירה ככוכבים, ספר נא לי אם עשית שום זכות שזכית בו לכך, או אם באת לידך עבירה וניצלת ממנה. סיפר לו כל המאורע. אמר לו: אם כן, עם חלקך יהא חלקי.

שתראה יהודי שמבייישים אותו והוא שותק מיד תבקש ממנו ברכה

ומסופר שפעם אחת בא יהודי לרב הקדוש רבי יעקב ישראל קניבסקי זצ"ל וביקש ברכה לזכות לזרע של

קיימא, אמר לו הצדיק אני לא יכול להושיע אותך, אבל יש לי עצה טובה בשבילך מתי שתראה שמעליבים איזה יהודי והוא לא עונה אלא שותק, מיד תבקש ממנו ברכה, ויהיה לך ישועה, ואותו יהודי כל פעם שהיה רואה מריבה ומיד האדם שהעליבו אותו היה עונה בכפלים. ומסופר שפעם אחת הצליח לשכנע איזה יהודי שלא יענה, וביקש שיברך אותו לזרע של קיימא, ואחרי זמן קצר זכה להיפקד בבן זכר אחרי חמש עשרה שנה שלא זכה לילדים.

רבינו הארי ז"ל זיע"א, אומר שאילו היו יודעים בני אדם מעלתם של יסורים שבני אדם מחרפים ומגדפים לחבריהם והם שותקים, היו מוכנים לשלם כדי שיבזו אותם, שזה במקום יסורים וצרות גדולות ונוראות.

הבבא סאלי לא אכל כי זה מאוד טעים

אנחנו רואים שאצל הצדיקים כל עבודת השם שלהם היתה מבוססת על עבודת המידות והכנעת התאוות, מסופר על מור זקננו הקדוש הבבא סאלי שהיה רגיל מכל מה שאוכל להשאיר מעט בצלחת, עד שיום אחד שאלה אותו הרבנית למה אתה משאיר מהאוכל בצלחת, וכי זה לא טעים לך?

אמר לה הצדיק בדיוק ההיפך בגלל שזה מאוד טעים לי אני רוצה להרגיל את עצמי להכניע את התאוות, לכן אני נוהג להשאיר מעט מהאוכל ולא לסיים הכל. ורואים עוד איך שהצדיקים עם כל המעלה שלהם, הם לא פגעו בנשותיהם חלילה, אלא רק פרגנו ושבחו את המאכלים.

מי שאוכל בתאווה גדולה אין בוחו מהקדושה

מסופר שפעם אחת באו כמה יהודים מאיזה עיר רחוקה לרבינו הקדוש רבי ישראל בעל שם טוב, ואמרו לו רבי יש איזה צדיק בעיר שלנו שהוא צדיק גדול מאוד והוא מגלה לנו את כל העתידות וכל מה שאומר מתברר כאמת ונכון, וביקש רבינו הבעש"ט שייקחו אותו לאותו צדיק, ולקחו את הבעש"ט ושהגיע הבעש"ט עשו לכבדו סעודה גדולה והזמינו את

אותו "צדיק" וראה הבעש"ט שאותו "צדיק" אוכל בתאווה גדולה, וא"ל הבעש"ט הצדיק הזה הוא לא צדיק כלל, וכל כוחו זה שהוא משתמש בכוחות הטומאה, עם שדים, והלכו וחקרו ודרשו והתברר שהבעש"ט צדק ושאלו אותו רבי מהיכן ידעת?

אמר להם כדי לזכות לקדושה צריך להתגבר על התאוות, ושראיתי את אותו אדם אוכל בתאווה גדולה, מיד הבנתי שאין כוחו מהקדושה אלא רק מהטומאה.

קורח סבר שלא צריך להתגבר על התאוות כדי להיות צדיק וקדוש

התורה הקדושה אומרת לנו שקורח אמר למשה (במדבר טז ג) "כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה", קורח אמר לא רק משה ואהרן קדושים כולם קדושים, אמר לו משה רבנו זה אצל אומות העולם הגויים יש להם כמרים הרבה, אבל אנחנו אין לנו את ה' אחד ארון אחד תורה אחת ומזבח אחד וכהן גדול אחד.

ואומר רבינו הקדוש רבי ישראל בעל שם טוב שמה היה הוויכוח של קורח עם משה רבינו, שמשה רבינו ידע שלא כל אחד זוכה להיות קדוש וצדיק, כי כדי לזכות לקדושה צריך להתגבר על התאוות ולהכניע את המידות הרעות. אבל קורח סבר שלא צריך להתגבר על התאוות כדי להיות צדיק וקדוש, ולכן אמר קורח "כי כל העדה כולם קדושים", וכששמע משה רבינו את דבריו של קורח אמר משה אם כך קורח רוצה להחריב את התורה הקדושה, כי כל המהות של התורה היא שכדי לזכות לקדושה צריך להכניע ולעקור את המידות הרעות ועכשיו קורח משכנע את כל עם ישראל שלא צריך להכניע את התאוות, אלא גם אדם שלא יכניע את התאוות, הוא יהיה קדוש, כי כל העדה כולם קדושים, ולכן ביקש משה רבינו מהקב"ה שיעניש את קורח בעונש הקשה ביותר כי קורח רצה להחריב את כל היסודות של התורה הקדושה.

מתי אדם זוכה לקדושה?

מתי אדם זוכה לקדושה? מתי שאדם מכניע את התאוות שלו או שכובש איזה מידה רעה גאווה או כעס או תאווה, אז מיד זוכה לקדושה, אבל אפילו אם יהודי לומד תורה אבל הוא לא מכניע את המידות הרעות שיש לו, לעולם לא יזכה לקדושה. כי תורה בלי מידות טובות אין לזה שום ערך, כי התכלית של לימוד תורה שהיא נותנת כח לאדם להתגבר על המידות הרעות כמ"ש אמר הקב"ה בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין (קידושין ל א).

יהודי לא יכול לזכות לשום מעלה בעבודת השם בלי שעמל וטרח עליה

יהודי לא יכול לזכות לשום מעלה בעבודת השם, בלי שעמל וטרח עליה טרחה גדולה, אין אדם שנולד מלאך כל אדם הוא בשר ודם, ובשר ודם יש לו טבע של גשמיות ועל ידי שהאדם מתגבר על הטבע שבו הוא נולד, אז הוא מתקרב יותר ויותר להקב"ה, אין אדם שנולד עם רוח הקודש אין אדם שנולד צדיק, כדי לזכות לרוח הקודש צריך לעמול.

כאן משה רבינו לא רק שלא לימד זכות אלא ביקש מהקב"ה שיעניש את קורח בעונש הקשה ביותר

וכאן זה המקום היחיד בתורה שמשה רבינו מבקש מהקב"ה לעשות רע לאיזה אדם, כי תמיד משה היה מלמד זכות על עם ישראל ואפילו בחטא העגל שעבדו ע"ז לעגל מזהב משה רבינו לימד עליהם זכות, אבל כאן משה רבינו לא רק שלא לימד זכות אלא גם ביקש מהקב"ה שיעניש את קורח בעונש הקשה ביותר.

וצריך להבין מה ההבדל בין כאן שלא ביקש רחמים לבין שאר החטאים אפילו החמורים ביותר כגון חטא העגל משה רבינו ביקש רחמים?

אם לא יקטעו את היד אז הזיהום התפשט בכל הגוף

אלא משל לחולה שבא לרופא ומצא

הרופא זיהום חזק ביד של החולה, ואמר הרופא כדי להציל את חיי החולה חייבים לקטוע לחולה את היד וכך הזיהום לא יתפשט בכל הגוף, ואם לא יקטעו את היד אז הזיהום יתפשט בכל הגוף ותוך זמן קצר החולה ימות. ולמרות שלא היה נראה מבחוץ שזה כל כך גרוע, מ"מ כיון שהרופא הבין שאם לא יכרתו לו את היד יעבור הזיהום לכל גופו של החולה לכן הוא כורת לו את היד. ולא מסתפק בנתינת תרופות וכיו"ב.

ולמרות שבמקרה אחר שנראה חמור יותר, הרופא נותן לו תרופות וכיו"ב. מכיון שהוא יודע שבמקרה כזה יש מה להציל.

הנמשל כך אמר משה רבינו כדי להציל את כל התורה ואת כל עם ישראל שלא ילכו אחרי קורח ועדתו, חייב לכלות את קורח ועדתו מן העולם כדי להציל את התורה הקדושה. כי הכפירה במשה רבינו ובחכמי ישראל היא הורסת את התורה ואין לו תקנה, משא"כ מי שחוטא בעגל או חטא המרגלים יש להם תקנה.

קנאה, כעס, והמדת ממון

רבותינו ז"ל אומרים ששלושה דברים מביאים לידי מחלוקת, כל מקום שיש קנאה מיד באה מחלוקת, כל מקום שיש כעס מיד אחר כך באה מחלוקת, כל מקום שיש חמדת ממון מיד באה מחלוקת, אם האדם יסתכל יראה כל מקום שיש מחלוקת יש אחד משלושה דברים אלו.

קורח ר"ת קנאי רתחן חמדן

ואומר רבינו האר"י הק' קרח ר"ת קנאי רתחן חמדן, שכל השלושה מידות שמביאות את המחלוקת היה בקורח וכמו שנפרט.

א. קורח היתה בו קנאה גדולה כמו שאומר המדרש (תנחומא קורח ג) קורח נתקנא בנשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שנתמנה לנשיא וקורח קינא בו.

ב. קורח היה כעסן, מתי אדם כועס? מתי שחושב שמגיע לו הכל? ולמה לא נותנים לו את הגדולה?, וחשב קורח שמגיע לו להיות נשיא או כהן גדול, ולמה לא נותנים לו, ולכן כעס

ומהכעס הגיע לידי מחלוקת, אבל אם אדם חושב שלא מגיע לו שום דבר ממילא לא יגיע לידי כעס.

ג. וכן לקורח היה חמדת ממון כמו שהמדרש אומר, היו שני אנשים הכי עשירים בעולם, אחד בגויים, ואחד בעם ישראל, בגויים היה המן הרשע העשיר הגדול ביותר בעולם, ובעם ישראל היה את קורח שהיה העשיר הגדול ביותר, המדרש אומר שלקורח היו שלוש מאות חמורים שהיו סוחבים את התיבות שבהם היה מפתחות של כל האוצרות של קורח, ומניין לקורח כל הממון הגדול הזה?

"עושה עושר ולא במשפט בהצי ימיו יעזבנו"

אומר המדרש בשעה שבאו לצאת בני ישראל ממצרים נכנס קורח לארמון של פרעה ורוקן את הארמון מכל האוצרות, שאל אהרן הכהן את קורח מדוע אתה לוקח? א"ל קורח כתוב בתורה (בראשית טו יג) "ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה ואחרי כן יצאו ברכוש גדול" א"ל אהרן הכהן הרי אתה משבט לוי ושבט לוי לא היה בשעבוד במצרים ורק מי שנשתעבד במצרים מגיע לו לקחת, ובכל זאת לקח קורח, ומכיון שקורח לקח את הרכוש שלא ביושר, לכן בסוף אבד הוא וכל רכושו וכמו שכתוב בפסוק (ירמיהו יז יא) "עושה עושר ולא במשפט בחצי ימיו יעזבנו" שכסף שאדם הרוויח שלא ביושר לא נשאר בידו זמן רב אלא רק מעט זמן.

"ברכת ה' היא תעשיר ולא יוסיף עצב עימה"

וכן שלמה המלך אומר (משלי י כב) "ברכת ה' היא תעשיר ולא יוסיף עצב עימה", שלמה המלך בא ללמד אותנו מתי שאדם הרוויח את הכסף ביושר, אז ממון שבא ביושר הוא ברכה מבורא עולם, לכן בממון זה אין עצב כלל, אלא רק ברכה ושמחה, אבל ממון שבא לאדם שלא ביושר, אז יחד עם הממון באים הצרות רחמנא ליצלן.

שלש מטמוניות הטמין יוסף במצרים

וכן אומרת הגמרא בפסחים (קיט א)

כתוב עושר שמור לבעליו לרעתו, אמר ריש לקיש: זה עשרו של קורח, ואמר רבי חמא בר חנינא שלש מטמוניות הטמין יוסף במצרים. אחת נתגלתה לקורח, ואחת נתגלתה לאנטונינוס בן אסוירוס, ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבא.

"בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך ומשלך יתנו לך"

הגמרא אומרת (יומא לח א) "בן עזאי אומר בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך ומשלך יתנו לך", כלומר אין אדם יושב אלא במקום שהוכן עבורו לכתחילה ואין אדם מקבל אלא חלקו שלו שנגזר לו מן השמים.

חז"ל אומרים (ביצה טז א) שכל מזונותיו של האדם קצובים לו מראש השנה ועד יום הכיפורים, כל אדם נגזר עליו כמה ירוויח, אבל ביד האדם הבחירה אם ישיג מה שנגזר עליו מן השמים בהיתר או באיסור, אם ישיג בהיתר מה שנגזר עליו יהיה לו ברכה, ואם ישיג שלא ביושר לא יהיה לו ברכה.

התגבר ואותו הכסף הגיע לו בהיתר

הבן איש חי מספר מעשה בתלמיד ירא שמים שהיה נוהג ללכת בכל לילה לבית המדרש ללמוד תורה והיה הראשון לתלמידים, ופעם אחת בלילה בדרכו לישיבה הבחין בדלת של אחד הבתים שנשארה פתוחה, והיה זה ביתה של אישה אלמנה והיתה עשירה גדולה, והיה מונח בבית אוצר גדול והתגבר עליו על אותו תלמיד יצר הרע ועלה בדעתו לבא לקחת את האוצר, ועשה רעש גדול כדי לשבור את התיבה שבא היה מונח התיבה, והאלמנה התעוררה אבל פחדה שמא הגנב יהרוג אותה אז שתקה והתחיל לקחת התלמיד את האוצר, ופתאום נזכר בדברי הגמרא שלמד "בן עזאי אומר בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך ומשלך יתנו לך", ואין אדם נוגע במוכן לחבירו, ואם נגזר עליו לקבל ממון זה הוא יקבלו בהיתר ואם לא נגזר עליו אז כל מה שיעשה לא יצליח והשאיר את כל האוצר עם הזהב בבוקר ראתה

האלמנה שהאוצר כולו נשאר ושמחה שמחה גדולה, ואמרה בליבה לא כל יום מתרחש נס ולכן עלה בדעתה להתחתן, הלכה לישיבה של הבן איש חי ואמרה לו הדברים הרב הציע את אותו תלמיד ועמדו והתחתנו אמר אותו תלמיד שאם אוצר זה היה מוכן לו אקבל אותם בהיתר.

איך הצליח קורח להשכיח את כל הטוב שמשה רבינו עשה לעם ישראל?

ולכאורה איך הצליח קורח להסית את כל עם ישראל כנגד משה רבינו, הרי כל עם ישראל ראו כמה טוב משה עשה להם שהוציא אותם מארץ מצרים, וקרע להם את הים, והוריד להם אוכל מן השמים, והבאר של מרים שהוציאה להם מים, ואיך בגלל לשון הרע אחד שכחו את כל הטוב שמשה רבינו עשה להם?

אלא אומרים רבותינו ז"ל שהטבע בעולם שאדם יכול להיות רגיל לקבל טובה במשך זמן ארוך אבל אם אותו אדם שעשה לו טובה כל כך הרבה זמן יעשה לו פעם אחת רע, מיד הוא שוכח את כל הטוב וזוכר רק את הרע.

וזה הטבע בעולם שאדם שוכח מהטוב מהר מאוד, ואדם זוכר רק את הרע, אדם שעשה לחבירו במשך הרבה שנים טוב ופעם אחת עשה לו רע אז אותו אדם כל זמן זוכר את הרע שעשה לו אבל את הטוב הוא כבר לא זוכר.

בני ישראל קיבלו הרבה טוב ממשה רבינו יציאת מצרים, קריעת ים סוף, וקבלת התורה, והמן היה יורד מן השמים, אבל ברגע אחד בא קורח וסיפר לשון הרע על משה, כבר בני ישראל שכחו מכל הטוב שקיבלו בזכות משה והם זוכרים רק את הרע. שכך הטבע שבעולם שבני אדם שוכחים מהר את הטוב וזוכרים כל הזמן את הרע, את הרע קל לזכור את הטוב קשה לזכור.

מכל הטוב שעשתה הוה לאדם הראשון הוא זכר רק את הרע

וכך היה מבריאת העולם שהקב"ה אומר לאדם הראשון מדוע אכלת מעץ הדעת מיד מה הוא אומר (בראשית ג יב) האישה אשר נתת

עמדי, הרי כמה טוב אדם הראשון זכה לקבל מחוה, אבל מה אדם זוכר את הרע, את הטוב אדם שוכח, וכך בני ישראל ברגע אחד שקורח שכנע אותם שמשה עשה להם רע מיד הם שכחו את כל הטוב ונתפסו רק ברע.

טוב לוקחים ולא מסתכלים מי נותן את הטוב אבל את הרע מיד מסתכלים מי עושה את הרע

מעשה באדם אחד שהיה עשיר גדול שעלה לראש הגג וכשבא לרדת ננעל הדלת ולא היה יכול לרדת, והיה צועק לבני אדם שהיו עוברים ברחוב שיפתחו לו את הדלת, ואף אחד לא היה מרים את העינים למעלה, מה הוא עשה? היה לו חבילה של כסף הוא הוציא חבילה והיה זורק שטרות, אנשים היו מרימים את השטרות של הכסף וממשיכים ללכת ולא מסתכלים כלפי מעלה לראות מי זורק את הכסף. כשנגמר לו הכסף מה הוא עשה? לקח כמה אבנים קטנות וזרק מיד כולם הסתכלו למעלה וצעקו מי זה שזורק את האבנים מהגג? וכך ראו אותו והוא סיפר להם שהוא ננעל והם באו ופתחו לו, כי טוב לוקחים ולא מסתכלים מי נותן את הטוב, אבל את הרע מיד מסתכלים מי עושה את הרע.

קורח עשה מחלוקת גדולה בעם ישראל לכן נענש בעונש קשה ביותר

ומכיון שקורח עשה מחלוקת גדולה בעם ישראל, לכן הקב"ה העניש את קורח ועדתו בעונש הקשה ביותר שנבלעו בתוך האדמה כמו שכתוב בתורה (במדבר טז לב) "ותפתח הארץ את פיה, ותיבלע אותם, ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקורח, ואת כל הרכוש", ואמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין קח ב) שקורח ועדתו אין להם חלק לעולם הבא.

אפילו התינוקות של קורח נבלעו בתוך האדמה

המדרש אומר (במדבר רבה יח ד הובא ברש"י במדבר טז כז) בוא וראה כמה קשה עוון המחלוקת שבי"ד של מטה לא מענישים אלא רק מגיל 13 וב"ד

של מעלה לא מענישים אלא מגיל 20, וכאן במחלוקת של קורח ועדתו אפילו התינוקות נבלעו באדמה כי מחלוקת זה כמו אש ששורפת את הכל גם את הטובים וגם את הרעים.

ושואלים רבותינו ז"ל התינוקות של קורח מה חטאו? למה מתו ונבלעו בתוך האדמה יחד עם קורח הרי תינוק אין בו חטא כלל?

הדיבורים הרעים השחיתו את הנפש של התינוקות שכבר לא היה להם תקנה

אלא אומרים רבותינו ז"ל שהתינוקות של קורח שמעו כל היום דיבורים רעים, שקורח ועדתו כל היום דיברו לשון הרע על משה ועל אהרן והדיבורים הרעים השחיתו את הנפש של התינוקות, שכבר לא היה להם תקנה. רואים מכאן עד כמה חמור מה שמשמיעים לילדים קטנים דיבורים רעים שזה גורם להשחית להם את הנפש, כי נפש של תינוק לא יכולה לסבול מחלוקת, מתי שבני אדם מתווכחים ליד תינוק, אפילו שהתינוק לא מבין כלל ולא יודע לדבר עדיין, אבל הנשמה של התינוק נכנס בתוכה רעל של מחלוקת, וזה דבר קשה ביותר וכיון שהתינוקות של קורח שמעו כל היום את הדיבורים הקשים אז הרעל שדיבר קורח כנגד משה רבינו זה נכנס ונספג בתוך נשמתם.

לכן גם מתי שהבעל ואשתו מתווכחים, לא יתווכחו ליד הילדים אפילו הם קטנים ביותר, כי הנשמה של תינוק היא זכה וטהורה ומתי שמתווכחים ליד הילדים אז הנשמה של הילד סופגת רעל וזה משפיעה מאוד על הילד.

מחלוקת קשה יותר מעבודה זרה

וכתב השל"ה הקדוש (שער האותיות אות ב בריות יד) "בוודאי הגרוע שבישראל, היה סובל ארבע מיתות בית דין קודם שיעבוד עבודה זרה, וחז"ל אמרו שהמחלוקת קשה היא לפני הקב"ה יותר מעבודה זרה, ואיך לא יכבוש את עצמו מלעורר מחלוקת שהיא קשה מעבודה זרה, ועל כן לא זו בלבד שלא יצטער על דבר שנעשה לו, ובגלל זה יחזיק במחלוקת, אלא אדרבה ישיש וישמח

בניסיונו להעביר על מידותיו, ובעבור זה יעבירו לו על כל פשעיו."

המחלוקת מכלה את הגוף הנפש והממון

הרמב"ם באגרת המוסר לבנו רבי אברהם מזהיר אותו מפני מחלוקת: "אל תשקצו את נפשותיכם במחלוקת המכלה הגוף והנפש והממון, ומה נשאר עוד?! ראיתי בנים השחירו, ומשפחות ניספו, עיירות נתעררו, קיבוצים נפרדו, חסידים נפסדו, אנשי אמונה אבדו, נכבדים נקלו ונתבזו בסיבת המחלוקת. נביאים ניבאו, וחכמים חכמו, ויספו לספר רעת המחלוקת ולא הגיעו לתכליתה. לכן, שִׂנאו אותה ונוסו מפניה והתרחקו מכל אוהביה וגואליה ורעיה, פן תספו בכל חטאתם."

כל מקום שהיה מחלוקת לא יצאו נקיים ולקו בגופם ובממונם

הגאון רבי חיים פלאג'י זכר צדיק לברכה כותב בספרו "רפואה וחיים":

"כי אני הגבר ראתה עיני מיום שעמדתי על דעתי, כי כל איש ואישה משפחה ומשפחה, מדינה ומדינה, עיר ועיר שהיו ביניהם מחלוקת - לא יצאו נקיים משתי כיתות ולקו בין בגופם בין בממונם, ומי שיש בו דעת יעמיק בזה מאוד, ולעולם יוותר משלו, בין בגופו בין בממונו ויצא הפסדו בשכרו, שיהיה לו שכר טוב בעולם הזה ובעולם הבא, מהסיבה שהוא אוהב שלום ורודף שלום."

הבסיס לכל הברכות זה השלום

והנה בברכת כהנים כלולות כל הברכות, אולם בסופה מסיים הפסוק: (במדבר ו כו) וישם לך "שלום", כי השלום הוא הבסיס לכל הברכות, אם יש שלום, יש הכל. ואם אין שלום, אין כלום.

יתכן שיהיו לאדם הרבה כסף וזהב, בנים ובנות, נכדים ונינים, בתים מלאים כל טוב, דשאים, אבל בלי שלום, אהבה ואחווה, אין זה שווה כלום, זאת אומרת אין לו כלום ביד. וכמו שאומר רש"י (ויקרא כו ו) על

הפסוק, ונתתי שלום בארץ, שמא תאמרו הרי קבלנו הרבה הבטחות טובות שיהיה מאכל ומשתה וכו', אך אם אין שלום, אין כלום? תלמוד לומר, ונתתי שלום בארץ, מכאן שהשלום שקול כנגד הכל. וכן אמר ישעיה הנביא (מה ז) 'עושה שלום ובורא את הכל'. כי כשיש שלום יש כלי לקבל את כל הטוב והשפע הרוחני והגשמי.

וכבר אמר שלמה המלך בחוכמתו (משלי יז א) טוֹב פַּת חֲרֵבָה וְשַׁלְוָה בָהּ, מִבַּיִת מָלֵא זִבְחֵי רִיב, ועוד אמר שלמה המלך (משלי טו יז) טוֹב אֲרוּחַת יָרָק וְאַהֲבָה שָׁם, מִשּׁוֹר אָבוּס וְשִׂנְאָה בּוֹ.

כדי שיהיה שלום צריך לוותר ולנהוג לפני משורת הדין

ובאה התורה ללמדנו לדורות עולם שכל אדם צריך לברוח ולהתרחק מן המחלוקת בכל כוחו, ולהשתדל תמיד שיהיה שלום, ומתי יש מחלוקת מתי שאדם לא מוותר אלא הולך לפי הדין, ולכן כדי שיהיה שלום, חייב אדם לוותר.

למה בסיום תפילת שמונה עשרה צועדים שלושה פסיעות אחורה?

בסוף תפילת שמונה עשרה אנחנו צועדים שלושה צעדים אחורה ואומרים עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו, ולמה צועדים שלושה צעדים אחורה ורק אז אומרים עושה שלום?

אלא בא לרמז ולומר שכדי לעשות שלום חייב ללכת שלושה צעדים אחורה, כי חייב לוותר ובלי וויתור אי אפשר להשיג שלום.

"ויש נוספה בלא משפט"

הגמרא (חגיגה ד ב) מספרת על אביי שהיה חבר של מלאך המוות, וסיפר מלאך המוות לאביי שיום אחד אמרתי לשליח שלי לך ותביא לי את נשמתה של אישה אחת שקוראים לה מרים שהיה שומרת על התינוקות, והלך השליח של מלאך המוות ובמקום לקחת את נשמתה של מרים שומרת

התינוקות הביא את נשמתה של מרים קולעת שער הנשים, שאל אביי את מלאך המוות תגיד לי איך לקחת נשמה קודם שהגיע זמנה למות מן העולם? אמר לו מלאך המוות לאביי כתוב בפסוק (משלי יג כג) "ויש ניספה בלא משפט" לפני שאדם נולד נקצב לו כמה שנים יחייה כאן בעולם הזה, אבל מתי שאדם מכניס את עצמו לדבר של סכנה הוא יכול למות קודם זמנו וזה מה שכתוב בפסוק "ויש ניספה בלא משפט", ואותה אישה מרים קולעת שער הנשים היא נכנסה לתוך התנור שהיה רותח כדי להוציא משם את הסיר וכיון שעמדה במקום של סכנה יכולתי לקחת את נשמתה אפילו לפני שהגיע זמנה למות מן העולם, שאל אביי את מלאך המוות הרי אותה אישה היתה צריכה לחיות עוד כמה שנים וכיון שעמדה במקום של סכנה לקחת את נשמתה קודם זמנה ועכשיו מה עושה הקב"ה עם כל אותם שנים שנחסרו לה שהיתה צריכה לחיות בעולם? אמר לו מלאך המוות לאביי הקב"ה לוקח את כל אותם שנים ונותן אותם לאדם שמתנהג לפני משורת הדין.

כל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו

הגמרא במסכת ראש השנה (יז א) אומרת כל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו שנאמר (מיכה ז יח) "נושא עון ועובר על פשע" למי נושא עון (פרש"י מדלג על העון) למי שעובר על פשע.

הגמרא מספרת על רב הונא בריה דר' יהושע שהיה חולה עד שראו שמתקרב פטירתו ואמרו להביא את התכריכים מכיון שרב הונא הולך להיפטר בכל רגע, ובסוף רב הונא פתאום פקח את עיניו עד שבסוף הבריא וקם על רגליו, וסיפר לתלמידיו תדעו לכם קרוב למיתה הייתי, אבל שמעתי שאמר הקב"ה הואיל ורב הונא מעביר על מידותיו דהיינו שהיה מוותר לפני משורת הדין גם משמים ינהגו עמו לפני משורת הדין.

לא מפני שזה גדול מזה אלא מפני שזה מעביר על

מידותיו וזה אינו מעביר על מידותיו

וכן הגמרא (תענית כה ב) מספרת שהיה בצורת ולא ירד גשם אמרו מי ירד לפני התיבה להיות שליח ציבור? גדול הדור רבי אליעזר בן הורקנוס, ירד רבי אליעזר ולא נענה, ירד אחריו רבי עקיבא ומיד נענה וירדו גשמים, והיו בני אדם אומרים אולי רבי עקיבא יותר גדול בתורה מרבו רבי אליעזר בן הורקנוס, יצאה בת קול מן השמים לא מפני שזה גדול מזה, אלא מפני שזה מעביר על מידותיו וזה אינו מעביר על מידותיו, כיון שרבי עקיבא היה מעביר על מידותיו ומתנהג לפני משורת הדין לכן התפילה שלו היתה יותר רצויה בשמים.

החפץ חיים התחתן עם אישה יותר מבוגרת ממנו העיקר שלא יהיה מחלוקת

ומסופר כי השידוך הראשון של מרן החפץ חיים זצ"ל נוצר עם טהרה של ויתור וגדלות בבין אדם לחברו, כי כידוע החפץ חיים התייתם מאביו עוד בהיותו נער בן שתים עשרה. בהיותו בן שש עשרה אמו נשאה בזיווג שני. לבעל אמו מהזיווג החדש, הייתה בת מבוגרת מהחפץ חיים בעשר שנים.

פעם אחת כאשר הח"ח הגיע הביתה לבקר את אמו ראה כי היא עצובה מאד, ואף בכתה. היא סיפרה לו כי בעלה אמר לה כי אם לא תצוה את בנה לשאת את בתו הוא יגרשנה. הח"ח השיב לעומתה, כי הוא מוותר ומסכים להנשא לבת ישראל זו (ועשה כן גם מחמת מצוות כבוד אם) ואכן נשא אותה לאשה בזיווגו הראשון, ורוב הילדים שלו ממנה. (ואמר שאלמלי אשה זו לא היה זוכה לעסוק בתורה כראוי, מפני שבפשטותה היתה מסוגלת לחיות בדלות נוראה על מנת להקדיש את חייה ללימוד התורה של בעלה).

ביום השני לבריאת העולם הקב"ה הבדיל בן המים העליונים למים התחתונים

המדרש אומר שהקב"ה ברא את העולם, בתחילה כל העולם כולו היה

מלא במים, ומה עשה הקב"ה ביום השני לבריאת העולם? הקב"ה הבדיל בין המים העליונים בשמים למים התחתונים, שהרי ידוע שברקיע יש מים והם עומדים בנס ואם המים שברקיע ירדו לארץ מיד העולם חרב.

המחלוקת נבראה ביום שני לבריאת העולם

ולכן אמרו חז"ל שמתי נבראה המחלוקת? ביום השני לבריאת העולם אז נבראה המחלוקת, כי אז הקב"ה הבדיל וחילק בין המים שבשמים למים שבארץ, ולכן בכל יום מששת הימים של בריאת העולם כתוב (בראשית פרק א) "וירא אלקים כי טוב" חוץ מיום אחד שלא כתוב בתורה כי טוב, מתי? ביום שני, ולמה? כי ביום שני נבראה המחלוקת, ולכן אומרים יום שלישי פעמיים כי טוב, גם על יום שני וגם על יום שלישי, כי על יום שני לא נאמר כי טוב.

שישים אל לבו אילו היה עומד לפני פטירתו, האם גם אז היה חוטף "מצווה" זו של מחלוקת

ושמעתי בשם מרן החפץ חיים זצ"ל על האדם המרמה עצמו כי המחלוקת היא מצווה, שישים אל לבו אילו היה עומד לפני פטירתו, בעת שכל משאת נפשו היא לחטוף עוד איזה מצווה האם גם אז היה חוטף "מצווה" זו של מחלוקת... כי אז שכבר קרובים אל עולם האמת לא יחשוב שיש מצוה במחלוקת...

אם יש מחלוקת אז יש חור בשק שאפילו יהיה בו מטבעות זהב בסוף הכל ייפול

ה"חפץ חיים" מספר על מעשה ביהודי שהיה מתפרנס מן הצדקה, והיו הוא ואשתו ועולליו רעבים ללחם. פעם אחת אמר לאשתו: אולי אם אשנה מקום ואלך לעיר הגדולה ישתנה גם מזלי לטובה. שאלה אותו אשתו ומה יהיה עלי ועל עוללינו? ממה נתפרנס בתקופת היעדרותך? פרש ידיו כלפי מעלה, ואמר לה: ממה שאנו מתפרנסים עד היום: מן הצדקה, ואם לא תהא ברירה

בידך קחי הלוואות, וכשאגיע אפרע לכולם בע"ה. נתנה האישה לבעלה את ברכת הדרך וציפתה לחסדי שמים. הלך האיש לעיר הגדולה, פנה לשוק והציע את עצמו כסבל למשאות כבדים, בתמורה לפרוטות. וככה עבד יומם ולילה בהעמסת שקי תבואה על גבו, הרמת רהיטים, נשיאת מריצות כבדות וכו'. בתמורה קבל בשכרו פרוטות מנחושת, ואגר אותם בנאמנות. כאשר בכל תקופת עבודתו, חסך את צרכי גופו, ע"י שהתכרבל בשקים לשינה ברחוב, וניזון משיירי מזון המושלכים בשוק לעת ערב. במשך הזמן שעבד בפרך תפחו חסכונותיו, עד שנגדש שקו בפרוטות של נחושת. הלך האיש והמיר את הפרוטות של הנחושת למטבעות של כסף, וכשתפחה השקית של מטבעות הכסף, המיר את מטבעות הכסף למטבעות של זהב. לאחר חודשים ארוכים של עבודה מפרכת כשכוחו תש, ושק הזהובים תפח, החליט לשוב לביתו ולמשפחתו. נשא את שק הזהובים על גבו וצעד בשמחה לעבר ביתו. חלומותיו, תקוותיו ומחשבותיו על שמחת אשתו וילדיו בראותם את שק הזהובים, הקלו את צעדיו, ונעשו רגליו קלות ומשאו הוקל מפסיעה לפסיעה. עד שהגיע לביתו כשכולו קורן מאושר. רצו לעברו אשתו וילדיו בשמחה. אמר להם: מעתה הגיע הקץ לעונינו ולמחסורנו. משום שהשק אשר על גבי מלא זהובים, בהם ניתן להחזיר את כל חובותינו, ואף לפתוח עסק עצמאי קטן בעיירתנו, בכדי לחיות בכבוד. הוריד האיש את השק מעל גבו, וכשבא להראות לבני משפחתו את הזהובים הצרורים בשק שנשא על גבו. נדהם לראות כי השק היה ריק. משום שבשק היה חור וכל הזהובים נפלו דרך החור, לאורך כל הדרך הארוכה שעשה ע"מ להגיע לביתו. טפח האיש על פניו והצטער על כל הטרחה שטרח אשר בסופה לא נותר לו ממנה כלום.

הנמשל הוא לכל אדם מישראל האוגר מצוות בעוה"ז, ע"מ להגיע למנוחה ולנחלה בעוה"ב. אך אם האדם הוא בעל מחלוקת צרורו נקוב. וכשיגיע לעוה"ב לא יוותר בצרורו כלום. לפיכך נאמר בסוף המשניות "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שנאמר: (תהלים כט יא) ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום" (עוקצים ג יב).

עגלון טוב לא נכנס לבוץ

מסופר, על עגלון בעיר קטנה ברוסיה, שהיה העגלון היחיד בעיר, וכל הנסיעות או ההובלות שהיו לאנשי העיר היו נעשות דרכו, עגלון זה היה חרוץ, ועבד מבוקר עד ערב, וכולם היו מרוצים. לימים, הגיע עגלון חדש צעיר לימים לעיר, והחל אף הוא לעבוד בנסיעות והובלות, דבר שבא על חשבונו של העגלון הוותיק, כעס העגלון הוותיק, וקרא את העגלון החדש אליו, והתרעם בפניו כי הוא גוזל את פרנסתו, לעומתו טען העגלון הצעיר, כי עבודה רבה יש בעיר, ולשניהם יש מקום לפרנסה בעבודה בעיר הזו. ישבו והתווכחו עד שהגיעו להסכמה, כי העגלון הוותיק ישאל את העגלון הצעיר שאלה בהלכות עגלונים, והיה אם ידע לענות, יישאר בעיר, ואם לא ידע לענות, יצטרך לעזוב את העיר. הסכים העגלון הצעיר, ומיד הקשיב לשאלה, הרצינו פניו של העגלון הוותיק, ופנה בשאלה לעמיתו, אמור לי! מה תעשה אם אתה מסיע בעגלה משפחה גדולה עם הרבה מזוודות וחבילות, וביום חורפי נכנסת בטעות, לדרך שיש בה בוץ רב, והסוסים ואופני העגלה נתקעו בבוץ ולא מצליחים לצאת, מה תעשה? מיד ענה העגלון, אכה את הסוסים חזק בשוט, עד שיתאמצו ויצאו מהבוץ! אמר לו העגלון הוותיק, הכית, ולא עזר, מה תעשה עוד? ענה הצעיר, אוריד את המזוודות והחבילות, ולעגלה יהיה יותר קל להיחלץ. אמר לו הוותיק, עשית זאת ולא עזר מה תעשה אז? מיד ענה הצעיר, אוריד את כל הנוסעים ואבקש מהם לדחוף את העגלה. אמר לו העגלון הוותיק, עשית זאת ולא עזר, מה עוד תעשה? נבוך העגלון הצעיר ואמר, יותר, אין לי מה לעשות! והסכים לעזוב את העיר, אך בטרם יעשה זאת, דרש לדעת מהעגלון הוותיק, מה באמת עושים במקרה כזה, מיד ענה לו העגלון הוותיק, "עגלון טוב לא נכנס לבוץ". אף אנו, נלמד מוסר השכל ממעשה זה ונאמר "אדם חכם לא נכנס למחלוקת". אבל טיפש שלא שם לבו לזאת ונכנס למחלוקת, ספק

רב אם יצליח לצאת ממנו, ואף אם בסופו של דבר יצא ממנו, הרי שיצא ממחלוקת זו בשן ועין.

קורח התפלל מעומק הלב לכן יכלה תפילתו להתקבל

כתוב בפרשה (במדבר טז, טו) "ויחר למשה מאוד ויאמר אל ה' אל תיפן אל מנחתם".

במחלוקת קורח ועדתו ראינו שמשה רבנו התפלל להקב"ה שלא יקבל את הקטורת שיקטירו קורח ועדתו כמו שנאמר "אל תיפן אל מנחתם".

ושואלים חז"ל (ע' אור יחזקאל ח"ה עמ' רפ) מדוע היה צריך משה רבנו להתפלל להקב"ה שלא יקבל את הקטורת של קורח ועדתו הרי מחלוקתם לא היתה לשם שמים ובלאו הכי תפילתם לא תתקבל לפני הקב"ה? (עיין ברמב"ן שם שמנחתם הכוונה לקרבן ותפילה שיתפללו לך, ודלא כפירוש רש"י שפירש שזה הולך על הקטורת).

אלא מבארים חז"ל, אע"פ שקורח ועדתו לא היתה כוונתם לשם שמים אלא שדאגו לכבוד עצמם, אבל מכיון שידעו שכל המחלוקת מי הצדיק ומי הרשע תלויה ממי הקב"ה יקבל את הקטורת, לכן קורח ועדתו היו מתפללים מקירות ליבם להקב"ה שיקבל את הקטורת שלהם, ותפילה מכל הלב היא מתקבלת לפני בורא עולם ואפילו שהיו רשעים ולכן הוצרך משה רבנו להתפלל להקב"ה אל תפן אל מנחתם ללמדך כמה גדולה כוחה של תפילה מתוך הלב.

תפילת העוברי דרכים יכולה להתקבל כי היא מעומק הלב

ואת זה רואים גם בדברי הגמ' ביומא (נג ב) שאומרת שהכהן הגדול בשעה שהיה נכנס לקודש הקדשים ביום הכיפורים היה מתפלל לקב"ה יהי רצון שלא תכנס לפניך תפילת עוברי דרכים... שהעוברי דרכים היו מתפללים שלא ירדו גשמים בשעה שהיו הולכים בדרך מפני שבדרך לא היה להם מחסה והיו מצטערים מהגשמים.

ושואלים בעלי המוסר הרי הכהן הגדול היה נכנס לקודש הקדשים רק פעם אחת בשנה ביום הכיפורים ואם כן לכאורה היה צריך להתפלל על דברים חשובים יותר ולא על תפילת העוברי דרכים?

אלא מבארים חז"ל מכיון שהעוברי דרכים בשעה שהיו הולכים בדרך לא היה להם מחסה והיו מצטערים מהגשמים היו מתפללים מעומק ליבם לקב"ה שיפסקו הגשמים ותפילתם היתה נשמעת לקב"ה אפילו שאותם עוברי דרכים היו המיעוט מכיון שהיו מתפללים מקירות ליבם ותפילה שבוקעת מהלב היא בוקעת את כל שערי שמים, ולכן דוקא על זה התפלל הכהן הגדול בקודש הקודשים.

תפילת הרוצח שכה"ג ימות יכולה להתקבל

ואת זה רואים גם בדברי המשנה במכות (יא א) שמספרת שאימותיהן של כהנים גדולים היו מספקות מחיה וכסות לרוצחים היושבים בערי מקלט כדי שלא יתפללו על בניהם שימותו.

ושואלים חז"ל וכי אם הרוצחים היו מתפללים לקב"ה שהכהן הגדול ימות וכי תפילתם היתה נשמעת? והרי הם רשעים.

אלא אומרים חז"ל אע"פ שהם רשעים אבל מכיון שהרוצחים היו יודעים שהם יצאו מהערי מקלט רק לאחר שימות הכהן הגדול ולכן היו מתפללים מעומק ליבם להקב"ה שהכהן הגדול ימות וכך הם יזכו לצאת מהערי מיקלט ותפילה שבוקעת מהלב היא עולה לפני הקב"ה ולכן אימותהן של הכהנים היו מביאות לרוצחים בערי מיקלט מחיה וכסות כדי שלא יתפללו על בניהם שימותו, ללמדך שאפילו אדם שהוא רחוק מבורא עולם אם הוא מתפלל מתוך ליבו תפילתו נשמעת.

אמונת חכמים

אנחנו לומדים מפרשת השבוע שלנו עד כמה חמור העוון של לפגוע בכבודם של צדיקים, מהעונש שנענשו אנשי קורח - בבריאה חדשה

פרשת שלח לך

שהארץ פתחה את פיה ובלעה אותם. אנו רואים שהתורה הקפידה יותר מבכל מקרה אחר על כבודם של תלמידי חכמים, מכאן אמרו חז"ל (סנהדרין קי א) ש"כל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר שכינה" אפילו אם זה רק הרהורים! וכ"ש מי שמדבר או עושה מעשה.

חז"ל אומרים (בבא בתרא עד א) שבני קורח בכל חדש וחודש מתגלגלים באש וחוזרים ואומרים: "משה ותורתו אמת" ורואים שאין זה מספיק שיאמרו שהתורה אמת אלא שגם משה אמת.

רבינו האר"י הקדוש כותב שיהודי בא לצדיק כדי להתברך עיקר הברכה חלה בזכות האמונת חכמים בזכות האמונה בצדיק, וזה הכלי כדי שהברכה תחול ואם חסר באמונת חכמים הברכה לא תחול עליו, כמו שמסופר שפעם אחת נכנס איזה יהודי לצדיק הבבא סאלי ואמר לו הצדיק אני לא יכול לברך אותך וכולם התפלאו למה הצדיק לא יכול לברך את היהודי הזה ושאלו את הצדיק ואמר להם תדעו לכם היהודי הזה אין לו אמונת חכמים הוא רק בא כדי לבדוק אותי ולכן הברכה לא תיתפס בו.

כתוב בתורה שבזכות מה זכו בני ישראל לקריעת ים סוף בזכות שהאמינו בבורא עולם והאמינו במשה רבינו שהוא השליח של הקב"ה כמ"ש (שמות יד לא) "ויאמינו בה' ובמשה עבדו".

הגמרא (ב"ב ע"ה ע"א, סנהדרין ק' ע"א) מספרת שרבי יוחנן היה יושב ודורש עתיד הקב"ה להביא אבנים טובות ומרגליות שהן שלושים על שלושים, וחוקק בהן עשר על עשרים ומעמידן בשערי ירושלים, לגלג עליו אותו תלמיד (כי לא האמין שיכול להיות דבר כזה במציאות) שהרי אבנים טובות כביצת עוף קטן לא מוצאים, וכי בגודל כזה של שלושים על שלושים מוצאים?

לימים הפליגה ספינתו של אותו תלמיד בים, ראה מלאכי השרת שמנסרים אבנים טובות ומרגליות שהן שלושים על שלושים וחקוק

בהן עשר ברום עשרים, אמר להם אלו למי?, אמרו לו עתיד הקב"ה להעמידן בשערי ירושלים, בא לפני רבי יוחנן, אמר לו, דרוש רבי לך נאה לדרוש, כמו שאמרת כן ראיתי, אמר לו רבי יוחנן אם לא ראית לא האמנת? מלגלג על דברי חכמים אתה, נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות.

ובני קורח לא מתו

ובני קורח לא מתו אומר המדרש (הובא ברש"י פרשת פנחס במדבר כו, יא) ובני קורח לא מתו - הם היו בעצה תחלה, ובשעת המחלוקת הרהרו תשובה בליבם, לפיכך נתבצר להם מקום גבוה בגיהינום וישבו שם.

בניו של קורח עשו תשובה ברגע האחרון בשעה

אומר המדרש בניו של קורח עשו תשובה ברגע האחרון בשעה שבא משה רבינו לעדת קורח היו בניו של קורח אומרים מה נעשה מצד אחד צריך לעמוד בפני ת"ח, אבל מצד שני אבא שלנו חולק על משה רבינו וצריך לכבד את אבא במצוות כיבוד אב, מיד אמרו כבוד ת"ח עדיף ועמדו בניו של קורח בפני משה רבינו, ומיד נפתחה האדמה וקורח ועדתו נבלעו בתוך האדמה ובניו של קורח ניצלו

למנצח לבני קורח מזמור כל העמים תקעו כף

אומר המגיד מטריסק זצ"ל (הובא בבאר הפרשה פרשת קורח), בראש השנה לפני תקיעת שופר אומרים למנצח לבני קורח מזמור כל העמים תקעו כף - לרמוז שכמו שבני קורח עשו תשובה ברגע האחרון וניצלו כך אם יהודי עושה תשובה ברגע האחרון לפני תקיעת שופר ניצל.

אסיר ואלקנה ואביאסף

רש"י אומר (תהילים מב) שיר מזמור לבני קורח - אסיר ואלקנה ואביאסף הם היו תחלה בעצת אביהם ובשעת המחלוקת פרשו. וכשנבלעו כל סביבותיה ופתחה הארץ את פיה נשאר מקומם בתוך פי הארץ, כעניין שנאמר ובני קורח לא מתו, ושם אמרו שירה ושם יסדו המזמורים הללו, ועלו משם ושרתה עליהם רוח

הקודש, ונתנבאו על הגלויות ועל חרבן הבית ועל מלכות בית דוד.

ועכשיו מי שיוציא אותו של הב יוציא כדי עמו

לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מִזְמוֹר לְאָסָף שִׁיר (תהילים פרק עו) המדרש אומר שאסף אמר שירה על שטבעו בארץ שעריה של בית המקדש בשעת החורבן, וצריך להבין האם זה הזמן והנושא המתאים שעליו יש לומר שירה על מה שטבעו בארץ שעריה?

אלא עונה המדרש על פי משל לשפחה שהלכה לשאוב מים מן הבאר ונפל כדה לבאר והיתה מצטערת ובוכה, עד שבאתה שפחת המלך לשאוב ובידה כלי של זהב ונפל אותו כלי שם, התחילה הראשונה לשורר ואמרה עד עכשיו לא הייתי סבורה שיוציא שום אדם כדי שהוא של חרס מן הבאר שאינו נחשב, ועכשיו מי שיוציא אותו של זהב יוציא את כדי עמו, כך בני קורח שהיו בלועים כשראו שטבעו בארץ שעריה אמרו שירה, אמרו מי שיוציא השערים יוציא גם אותנו לכך אמר אסף מזמור שהוא ממשפחת קורח.

כיון שמשה אמר לבני קורח רב לכם בני לוי לכן אמר לו הקב"ה למשה רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה

המדרש אומר על הפסוק "ויאבדו מתוך הקהל "בא לרמוז שלא נקברו שם מתים, אלא הארץ פתחה פיה עד התהום ונשארו שם חיים כפי שהיו למעלה על טפם ונשיהם, ולא היו אלא אבודים מתוך הקהל. וישראל שמעו את קולם מלמעלה מה שצעקו מלמטה, שבשעה שבלעה אותם האדמה היו צועקים: משה אמת ותורתו אמת.

שם רשעים ירקב

הזוהר הק' אומר דע לך שהשם של האדם גורם שיהיה צדיק או רשע לכן יהיה אדם זהיר לקרוא לבנו על שם צדיק ולא על שם רשע כי כתוב בתורה שאחד מבניו של אליפז בנו של עשו קראו לו קורח כמ"ש בתורה (בראשית לו טז) "אלוף קורח" וכיון

שנקרא על שם רשע, לכן קורח כפר במשה רבינו וכפר בתורה ונאבד מן העולם, רואים אנחנו עד כמה השם של האדם יש לו השפעה גדולה על מעשה האדם.

ומשום כך אמרו רבותינו בגמרא יומא על הפסוק: (משלי י ז) "ושם רשעים ירקב", שלא יקרא אדם לבנו שם אדם רשע, וכן כתב בספר שמע ישראל, שאין לקרוא בשמות נוכרים, כי השם הוא ממש הנשמה של האדם, וע"י שקוראים אותם בשמות של הגויים ממשיכים עליהם חיות מהסטרא אחרא.

וכך אנו מוצאים בקורח שקיבל מאותה תכונה של עשו, אשר ביקש לעצמו את הכבוד אחר שמכר את הבכורה, ומשום כך רדף אחר יעקב וניסה להורגו, אותה תכונה דבקה גם בקורח וגם הוא רדף אחר הכבוד ועשה מחלוקת עם משה, וכל זה נגרם מאותו שם קורח שקיבל מאבותיו, שם זה ליווה אותו בכל חייו, ובכל פעם שנקרא בשם קורח, נזכר גם עברו של קורח, נכדו של עשו, שהיה ממזר, ונזכר גם עברו של עשו סבו שהוא שונא ליעקב.

וכן כתוב אַשְׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בַּעֲצַת רְשָׁעִים וּבְדֶרֶךְ חַטָּאִים לֹא עָמָד, וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב, אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים אלו בניו של קורח ובדרך חטאים לא עמד, ובמושב ליצים לא ישב זה מושב ליצים שהיה קורח עושה על משה רבינו.

איזהו מחלוקת שלא לשם שמים זה מחלוקת קורח וכל עדתו

כתוב במשנה באבות (ה יז) 'כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים זו מחלוקת הלל ושמאי ושאינה לשם שמים זו מחלוקת קרח וכל עדתו'

ודקדק בספר הקדוש "נועם אלימלך" מה זה שאמרו מחלוקת קורח וכל עדתו, והרי זה היה מחלוקת קורח על משה רבינו ולא קורח ועדתו?

אלא ביאר שקורח היה חולק עם עדתו, כי הם עצמם גם כן שונאים זה את זה, וכל אחד רצה להיות ראש אבל רק מפני שרצו לחלוק על משה רבינו ואהרן עשו שלום לפי שעה. וזו מחלוקת קורח וכל עדתו שבין קורח ועדתו היה גם כן מחלוקת. כי כך נראית מחלוקת שהיא שלא לשם שמים.

הילולת התנא רבי חנניא בן עקשיא

מחר בערב הוא יום ההילולה של התנא הקדוש רבי חנניא בן עקשיא, כמו שמובא בדברי רבותינו ז"ל שבל' בסיון יום פטירתו של התנא הקדוש רבי חנניא בן עקשיא.

רבי חנניא היה חי בתקופת בית המקדש השני, ומסופר שבתחילה הוא היה בבבל ושם היתה לו ישיבה של אלף וחמש מאות תלמידים ואחר כך עלה לארץ ישראל.

בכל המשניות יש מקום אחד בלבד שמוזכר התנא הקדוש רבי חנינא בן עקשיא, בסוף מסכת מכות ואנחנו מזכיר בכל סוף שיעור את המשנה שבה מוזכר רבי חנניא בן עקשיא.

ושם כתוב רבי חנניא בן עקשיא אומר רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות שנאמר (ישעיהו מב כא) ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר.

ומובא בדברי רבותינו ז"ל שמדוע נוהגים בכל סוף של שיעור תורה לפני שאומרים קדיש מזכירים את המשנה של רבי חנניא בן עקשיא אומר, כי רבי חנניא לא היו לו ילדים וכל ימיו היה עוסק בלימוד תורה ולפני שנפטר אמר רבש"ע כל חיי עסקתי בלימוד התורה ועכשיו אין מי שיגיד עלי קדיש, אמר לו הקב"ה כל יתום שיאמר קדיש הוא יאמר את הקדיש גם לעילוי נשמתך הטהורה, ולכן לפני כל קדיש מזכירים את רבי חנניא בן עקשיא.

ושואל רבינו הקדוש הבן איש חי שצריך לכאורה להבין שהרי אם היה קצת מצוות היה יותר קל לקיים את התורה, ואם כן מה זה שכתוב שהקב"ה רצה לזכות אותנו שנזכה

לחיי העולם הבא לכן הוא הרבה לנו תורה ומצוות, הרי אם רצונו לזכות אותנו הוא לא היה צריך לתת לנו כל כך הרבה מצוות אלא רק קצת?

אלא מבאר הבן איש חי אומר על פי מעשה באדם שהיה לו בן יחיד והבן ביקש מהאבא שהוא רוצה לנסוע לחו"ל לאיזה מדינה ששם אפשר לקנות סחורה בזול אבל המדינה הזו יש בה אנשים עם מידות לא טובות ופחד האבא שהבן יתקלקל מהמעשים שלהם, ולכן אמר לו האבא בני אני ייתן לך כסף כמה שתרצה העיקר שלא תלך, אמר לו הבן אבא אני רוצה להחכים והמסחר מחכים את האדם, נתן האבא לבן סכום כסף ושלח בכדי שיקנה.

אבל מה עשה האב כדי שהוא לא יתעכב אלא הוא יחזור מהר, האבא כתב מכתב לאחד מקרוביו בחו"ל ואמר לו בני מגיע בעוד חודש ימים, אני מבקש ממך שמיד שהוא מגיע תביא אליו סוחרים עם סחורה טובה שיקנה מהם סחורה וכך הוא יחזור אלי מהר.

ואכן כאשר הגיע הבן לחו"ל, תיכף ומיד לאחר כמה שעות בא אותו קרוב משפחה עם עשרה סוחרים, וכל אחד הציע סחורה טובה והשתכנע הבן וקנה כל הסחורות ונגמר לו הכסף ולמחרת חזר בחזרה לארץ ישראל, וכשחזר מיד הצליח ומכר את כל הסחורות שאל האבא את בנו איך היה אמר לו היה בסדר גמור והרווחתי אבל לא נהניתי בכלל כי באותו יום שהגעתי קניתי כל הסחורה ונגמר לי כל הכסף ולמחרת חזרתי ולא הספקתי להכיר את המדינה הזו.

אמר לו האבא בני אני חששתי מאוד שאתה נוסע לארץ כיון שיש שם אנשים עם מידות רעות ומעשים מאוד רעים ופחדתי שתקלקל שם, לכן שלחתי את קרוב משפחתי שיביא לך מיד כל הסוחרים ולא תתעכב שם ותהיה עסוק כל הזמן וכך לא תקלקל.

הנמשל כך הקב"ה נתן לנו הרבה מצוות כדי שנהיה עסוקים במצוות ולא יהיה זמן ללכת אחרי היצר הרע, כי כאשר האדם טרוד אין לו זמן

לעשות עבירות.

הילולת יוסף הצדיק

וכן מחר בערב יחול יום ההילולה של יוסף הצדיק כמו שמובא בדברי רבותינו ז"ל שבראש חודש תמוז זה יום ההילולה של יוסף הצדיק בנו של יעקב אבינו.

אמרו רבותינו ז"ל שבראש חודש תמוז נולד יוסף הצדיק ובראש חודש תמוז נסתלק יוסף הצדיק.

יוסף הצדיק זכה לתואר של צדיק בהא הידיעה

התורה מעידה על יוסף הצדיק שעבד את הקב"ה בכל כוחו ואפילו שהיה לו ניסיונות גדולים עמד בכולן.

ובפרט מה שהתורה הקדושה מספרת לנו על הניסיון של יוסף הצדיק עם אשת פוטיפר, שהיתה מנסה בכל יום לפתות את יוסף הצדיק להיכשל איתה ויוסף הצדיק עמד בניסיון.

וכשראה הקב"ה את האמונה החזקה של יוסף הצדיק, מיד הקב"ה נתן הצלחה גדולה ליוסף כמו שכתוב (בראשית לט ב) "ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדוניו המצרי, וירא אדוניו כי ה' איתו וכל אשר הוא עשה ה' מצליח בידו".

ואומר רשב"י בזוהר הקדוש שהקב"ה הביא ניסיונות על כל האבות הקדושים אברהם אבינו נתנסה בעשרה ניסיונות קשים ועמד בכולן, ויצחק אבינו עמד בניסיון של עקידת יצחק, ויעקב אבינו עמד בכל הניסיונות, אבל האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב גם אחרי שעמדו בכל הניסיונות לא זכו לתואר של צדיק, ורק יוסף זכה לתואר של צדיק "יוסף הצדיק", אומר רשב"י כי מעלתו של יוסף הצדיק יותר גדולה מהאבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב.

ולמה? כי היסוד של כל התורה כולה וכל הקדושה של האדם היהודי בעולם הזה עומדת על דבר אחד על ברית קודש ויוסף הצדיק עמד בניסיון של ברית קודש ולא פגם בברית קודש.

ולכן זכה לתואר של "צדיק" וכמו שאומר רשב"י בזוהר הק' (זח"א נט

ב) מאן איקרי צדיק, מי ניקרא צדיק? מאן דנטיר ברית קודש מי ששומר על ברית קודש שלא להוציא זרע לבטלה.

ובזמן קריעת ים סוף הים לא רצה להיבקע ורק שראה את ארונו של יוסף הסכים להיבקע, וכן כשבני ישראל באו להיכנס לארץ ישראל הירדן לא רצה להיבקע עד שהירדן ראה את ארונו של יוסף הצדיק מיד ניקרע לשנים, שנאמר (תהלים קיד ג) הים ראה וינוס הירדן יסוב לאחור מה ראה הים ראה ארונו של יוסף הצדיק, וכן הירדן יסוב לאחור שראה את ארונו של יוסף הצדיק.

יעקב אבינו לפני פטירתו בירך את כל השבטים הקדושים כל אחד את הברכה שראויה לו, ואת יוסף הצדיק בירך יעקב (בראשית מט כב) "בן פורת יוסף בן פורת עלי עין", ודרשו חז"ל (ברכות כ א) על תקרא עלי עין אלא עולי עין, שהעין תדלג עליו ולא ישלוט על יוסף ועל זרעו עין הרע, והטעם אומר המדרש שיוסף הצדיק היה יפה תואר והיו באות כל בנות מצרים והיו עומדות על החומה כדי להסתכל על זיו פניו היפות של יוסף הצדיק ויוסף לא הרים את העינים שלו להסתכל בהם אמר לו יעקב אבינו ליוסף עין שלא הסתכלה בדברים טמאים לא ישלוט עליה עין הרע.

יוסף הצדיק חי עם אמונה כל כך חזקה בבורא עולם, כשבאו האחים וביקשו סליחה מיוסף על שמכרו אותו לעבד, אמר להם יוסף הצדיק (בראשית מה ח) לא אתם שלחתם אותי הנה אלא הקב"ה הוא שלח אותי לכאן כדי לפרנס את כל בית יעקב, יוסף הצדיק היתה לו אמונה כל כך חזקה שהוא אמר לאחים שלו תדעו לכם אין לכם על מה להצטער שמכרתם אותי לעבד, כי זה לא אתם אלא זה הקב"ה עשה את כל זה והכל הקב"ה עשה לטובה כדי שאני יפרנס את כל משפחת בית יעקב.

ואתם חשבתם עלי רעה אבל אלוקים חשבה לטובה למען עשו כיום הזה להחיות עם

רב.

יש שלושה צדיקים שנסתלקו מן העולם בזמן תפילת מנחה של שבת, והם משה רבינו יוסף הצדיק ודוד המלך, ושלושת הצדיקים הללו נפטרו מן העולם בלא חטא, ולכן תיקנו חז"ל (עי' שו"ע או"ח רצב ב) בכל תפילת מנחה של שבת לומר צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת שאנחנו מצדיקים עלינו את הדין, שאפילו שלא היה בהם שום חטא אבל אנחנו מקבלים עלינו את הדין שהקב"ה לקח אותם מן העולם כי המשפטים של הקב"ה הם עמוקים מאוד ואנחנו בשר ודם לא יכולים להבין אותם.

משה רבינו היה רועה הנאמן של עם ישראל כמ"ש בזוהר הקדוש רעיא מהימנא, יוסף הצדיק זכה לתואר של צדיק ודוד המלך זכה לתואר של מלך דוד מלך ישראל חי וקיים, בא דוד המלך ומגלה לנו אומר רבינו האר"י הקדוש שמתי שיהודי נמצא בצרה אם יזכיר את הזכות של שלושת הצדיקים משה רבינו יוסף הצדיק ודוד המלך מובטח לו שהקב"ה יקבל את תפילתו ויענה לו ברחבות גדולה, דוד המלך אומר בתהילים (קיח ה) "מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה", מצר ר"ת מלך צדיק רועה, מלך - דוד, צדיק - יוסף רועה - משה, מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה. וזה בכדי לרמוז שמי שיזכיר את שמם הקב"ה יקבל את תפילתו.

הגמרא אומרת (יומא לה ב) הלל הזקן מחייב את העניים רבי אלעזר בן חרסום מחייב את העשירים ויוסף הצדיקים מחייב אלו שטוענים שהיה להם יצר הרע חזק.

הגמרא אומרת שאחרי 120 שהנשמה תעמוד לדין לפני בורא עולם אם יאמר אדם להקב"ה רבש"ע אני רציתי לקיים את התורה והמצוות אבל היה לי יצר הרע חזק לכן אני הלכתי אחרי התאוות יאמר לו הקב"ה תראה את יוסף הצדיק שהיה יפה תואר ויפה מראה והיה בגיל 17 לבד בארץ מצרים ארץ של טומאה גדולה והיתה אשת פוטיפר מנסה להכשיל אותו בגילוי עריות בכל יום

ויום ויוסף הצדיק עמד בניסיון ואם יוסף הצדיק עמד בניסיון גם אתה היית יכול לעמוד בניסיון.

רבות מחשבות בלב איש איך להינצל מן הדין אבל יעצת ה' היא תקום היא ר"ת הלל יוסף אליעזר.

המדרש אומר שכאשר ראה יעקב אבינו כמה מלכים ואלופים יצאו מזרעו של עשיו וכמה הם מרובים פחד פחד גדול, אמר יעקב להקב"ה רבש"ע מי יכול לעמוד בפני אלו? א"ל הקב"ה ליעקב אתה נמשלת לאש, ועשיו נמשל לקש ניצוץ אחד מכלה ושורף את הכל, כמ"ש (עובדיה א יח) והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשיו לקש.

מסופר על הרב הקדוש רבי יונתן איבשיץ שהיה רגיל להתווכח עם המלך על אמיתות התורה הקדושה, ויום אחד קרא המלך לרבי יונתן איבשיץ ושאל אותו הרי אתם היהודים העם הכי קטן בעולם והכי חלש וכל הגויים שונאים אתכם, והטבע בעולם מי שהוא חלש וכולם שונאים אותו אין לו סיכוי לנצח את הרוב שהם גיבורים וחזקים, ובנביא אצלכם כתוב והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשיו לקש, וכן כתוב ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו, ואיך יכול להיות שאתם החלשים והמעטים תנצחו את הרבים?

אמר לו רבי יונתן איבשיץ למלך אדוני המלך יבקש מכל השרים שכל שר מהיום יקח תרנגול ויאכיל אותו ויפטם אותו באוכל במשך חודשיים ואחרי חודשיים כל שר יביא את התרנגול שהוא פיטם אצל המלך, והמלך עשה כמו שאמר לו רבי יונתן ואחרי חודשיים כל שר הגיע עם תרנגול שמן ומפוטם, ורבי יונתן איבשיץ הביא איתו תרנגול רזה וכחוש, ואז ביקש רבי יונתן איבשיץ מהמלך שיכניסו את כל התרנגולים לחדר אחד גדול, וגם רבי יונתן איבשיץ הכניס את התרנגול הכחוש והרזה שהוא הביא, ואז הרעיבו את התרנגולים במשך שלושה ימים ואחרי שלושה ימים אמר רבי יונתן איבשיץ למלך שיכניסו לתוך החדר אוכל, ומיד שהכניסו אוכל כל

התרנגולים הגדולים והמפוטמים התחילו לריב על האוכל אחד עם השני, ואחרי שעתיים חלק גדול מהתרנגולים מתו, והחלק השני שכבו פצועים, ואז התרנגול הכחוש והרזה של רבי יונתן איבשיץ הרגיש בטוח והתקרב לאוכל ואכל בשקט ובשלווה.

אמר לו רבי יונתן איבשיץ למלך כדי לנצח לא צריך להיות חזקים, הקב"ה בזמן ביאת המשיח יביא מלחמות וסכסוכים בין העמים שכל אחד יהרוג את השני ואחרי שהם יהרגו אחד את השני, אז יבוא מלך המשיח בלי צורך להיות חזק לפעמים גם חלש יכול לנצח.

תמוז ר"ת זמני תשובה ממשמשים ובאים.

שמגיע חודש תמוז זה זמן להזכיר לנו שאנחנו מתקרבים לקראת הימים הנוראים לקראת חודש אלול, כי מחודש תמוז מתחיל השליש האחרון של השנה, הבעל שם טוב אומר תמוז ר"ת זמני תשובה ממשמשים ובאים.

מוסדות התורה והחסד **בית מאיר**

השיעור השבועי

מפי מורנו ורבנו האדמו"ר

הרב
שמואל שמעון טולידאנו
שליט"א

שיתקיים בעזרת ה' יתברך
במוסדות התורה והחסד בית מאיר
רחוב העצמאות 39 רובע סיטי אשדוד

ביום שלישי ה' תמוז 15.06.21

בשעה 20:45 בדיוק

לקבלת שיעורי הרב: 058-4150707